

Jaarverslag

- bestuursverslag
- jaarrekening

Koningin Wilhelmina College
2017

40716

Stichting voor Christelijk Voortgezet
Onderwijs voor Culemborg en omgeving

JAARVERSLAG 2017

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	5
1. Identiteit en Missie	6
2. Kernactiviteit	7
3. Organisatie.....	8
3.1 Het Toezicht.....	8
3.2 Directie en schoolleiding	11
4. Directieverslag	12
4.1 Strategisch beleid	12
4.2 Het leerlingenaantal	12
4.3 Klachtenregeling.....	12
4.4 Kwaliteit en kwaliteitszorg	12
4.5 Onderwijstijd en lesuitval.....	13
4.6 Onderwijs	15
4.6.1 Inleiding	15
4.6.2 Onderwijs op het vmbo en PrO.....	16
4.7 Internationalisering.....	20
4.8 Samenwerking	21
4.9 Personeel.....	21
4.10 Huisvesting.....	24
4.11 Financieel	26
4.12 Continuïteitsparagraaf	31
Kengetallen.....	35
5. Jaarrekening.....	38
5.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening	38
5.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva.....	38
5.3 Balans per 31 december 2017	41
5.4 Exploitatier rekening 2017	42
5.5 Kasstroomoverzicht	43
5.6 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	44
5.7 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	50
5.8 Overzicht verbonden partijen	51
5.9 Verantwoording subsidies (model G)	52
5.10 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen.....	53
5.11 Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatier rekening.....	55
5.12 (Voorstel) bestemming exploitatiesaldo 2017	57
5.13 Gebeurtenissen na de balansdatum.....	57
6 Overige gegevens	58
6.1 Treasurybeleid	58
6.2 Controleverklaring	59

JAARVERSLAG 2017

Bijlagen.....	63
Gegevens over de rechtspersoon	63
Beleggingsstatuut Stichting C.V.O. Culemborg en omgeving.....	63

JAARVERSLAG 2017

Voorwoord

In 2017 is op het KWC een onderzoek naar goed uitgevoerd door de inspectie van het onderwijs. Het resultaat was dat in de afdelingen vwo, vmbo en praktijkonderwijs het oordeel Goed is gegeven. Voor de havo is het oordeel voldoende gegeven. De intensieve voorbereiding van het onderzoek heeft de school veel opgeleverd in termen van kwaliteitsbeleid en zicht op beschikbare data. De directie heeft in de voorbereiding een zelfevaluatie gemaakt met betrekking tot alle indicatoren van het inspectie onderzoek. Het proces van samenstellen van de zelfevaluatie had als bijeffect dat we bouwstenen kregen die als handvat kunnen dienen voor het optimaliseren van de verbetercultuur op het KWC. De uitslag van het onderzoek is te vinden op de homepage van de website, www.kwc-culemborg.nl. Onder het tabblad kwaliteit.

In dit verslag wordt onder andere gebruik gemaakt van gegevens uit het Managementvenster van Scholenopdekaart en van cijfers uit de administratieve systemen van de school. Door gebruik te maken van Scholenopdekaart kunnen de schoolcijfers vergeleken worden met een landelijke benchmark. Gegevens over onderwijstijd en financiën worden door de school zelf geproduceerd.

Het Jaarverslag 2017 wordt van harte in uw aandacht aanbevolen. Na goedkeuring door de accountant en de Raad van Toezicht wordt het jaarverslag gepubliceerd op de website. Reacties zijn welkom via het mailadres van de school: info@kwc-culemborg.nl.

J.D.S.M. Hengefeld-van Koningsbruggen
Rector/bestuurder
Culemborg, maart 2017

JAARVERSLAG 2017

1. Identiteit en Missie

In het logo van het KWC staat de leerling centraal:

De Missie (2011)

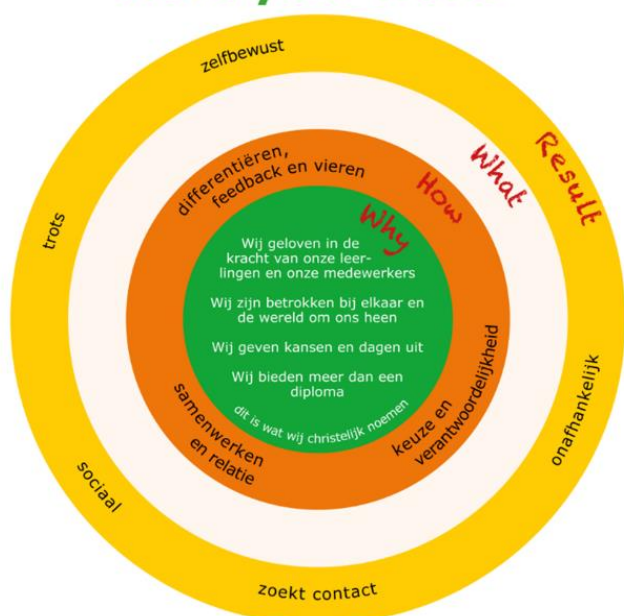
Jonge mensen stimuleren bij het ontdekken en versterken van hun eigenheid, hen verrijken met kennis en hen zo opleiden tot mensen die een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.

Jonge mensen in de 21ste eeuw zullen aangesproken worden als wereldburger en moeten in staat zijn een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de internationale samenleving. Dit stelt eisen aan het onderwijs in de 21ste eeuw. Om jongeren goed voor te bereiden op wat van hen gevraagd zal worden, moet in de leeromgeving steeds meer een internationale dimensie aanwezig zijn.

De kernwaarden (2014)

**Wij geloven in de kracht van onze leerlingen en medewerkers,
 wij zijn betrokken bij elkaar en de wereld om ons heen,
 wij geven kansen en dagen uit,
 wij meer bieden dan een diploma,
 en dit is wat wij christelijk noemen.**

Move your World

JAARVERSLAG 2017

2. Kernactiviteit

De kernactiviteit is het bieden van Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en omgeving. De volgende vormen van onderwijs worden aangeboden:

<u>Aanbod</u>	<u>specifieke vormen</u>
VWO (Gymnasium en Atheneum)	ook tweetalig
HAVO	ook tweetalig
VMBO Theoretisch	ook tweetalig 1 t/m 3 Dienstverlening & Producten (hierna te noemen: D&P)
VMBO Gemengd	ook tweetalig 1 t/m 3 D&P 4 technologie
VMBO Kader	ook tweetalig D&P
VMBO Basisberoeps	ook tweetalig D&P
Praktijkonderwijs	Extra Engels mogelijk
Extra sport is in alle afdelingen mogelijk	

Gezien het brede aanbod van opleidingen kent de school een uitgebreid palet van organisaties waar de leerlingen naar uitstromen: Werkgevers, Mbo-instellingen, Hbo-instellingen en Universiteiten. Door de regionale functie van de school liggen deze contacten niet alleen in de provincie Gelderland, maar ook in Utrecht, Noord- en Zuid-Holland en Brabant.

De verrijking van de leeromgeving wordt gevormd door de profielen: Tweetalig onderwijs, Elos, Entreprenasium en Extra sport. Daarnaast is het KWC Fairtradeschool hetgeen past bij de kernwaarde "Wij zijn betrokken bij elkaar en de wereld om ons heen." Het KWC neemt deel aan het Landelijk Profielenberaad.

In de KWC-keuze-uren op vwo, havo en vmbo en de KWC weken op het vmbo worden voor leerlingen de kansen en uitdagingen gerealiseerd die passen bij onderwijs op maat. Bovendien leren zij kiezen en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leerproces.

JAARVERSLAG 2017

3. Organisatie

3.1 Het Toezicht

Verantwoording wettelijke taken

Goedkeuring begroting, jaarrekening, bestuursverslag en strategisch meerjarenplan

Belangrijke agendapunten waren dit jaar de regelmatige managementrapportages, de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. De cyclus van rapportages, waarbij tijdig en regelmatig een vooruitblik wordt gegeven, en achteraf wordt getoetst of deze vooruitblik ook klopte, geeft vertrouwen dat de school de financiën goed onder controle heeft. Afwijkingen worden onderbouwd en voorzien van een toelichting.

Het afgelopen jaar is intensief gesproken over de voorbereidingen voor een plattere organisatiestructuur, waarin teamcoördinatoren de rol van conrector krijgen toebedeeld. De ontwikkelingen worden door de Raad nauwgezet gevolgd.

Naleving wettelijke voorschriften

Omdat het naleven van de (vele) wettelijk voorschriften de standaard is, bespreekt de raad situaties waarbij mogelijk sprake kan zijn van afwijkingen. Situaties waarbij het wettelijk kader onduidelijk is, worden ook besproken.

Omgang met code goed bestuur en afwijkingen daarvan

In de afgelopen jaren heeft het KWC de bepalingen in de code goed bestuur systematisch geïmplementeerd. In verslagjaar zijn geen afwijkingen van de code goed bestuur geconstateerd.

Rechtmatige verwerving en doelmatige besteding van middelen

De uitgebreide managementrapportages die de raad vier keer per jaar ontvangt (MARAP) zijn op verzoek van de raad voorzien toelichtingen door zowel bestuurder als financieel directeur. Daarin wordt aangegeven welke inkomstenbronnen er zijn, en hoe de middelen worden besteed. Onderwerpen die steeds terugkomen zijn: inzet en kosten personeel, ziekteverzuim, meerjarenonderhoudsplannen, prognoses van leerlingen en de gevolgen voor de inkomsten. De continuïteitsparagraaf kijkt 5 jaar vooruit en er zijn diverse scenario's ontwikkeld die rekening houden met krimp. Investerings zijn in lijn met de afspraken uit het strategisch plan.

Benoeming externe accountant

In 2017 is een selectieronde gehouden om tot de keuze voor een nieuwe accountant te komen. De keuze viel opnieuw op Govers accountants, nu genaamd Wijs accountants.

Optreden als werkgever van het uitvoerend bestuur

De raad heeft in 2017 als werkgever van de bestuurder de cyclus van jaarlijkse personeelsgesprekken, aan de hand van het binnen KWC ontwikkelde en breed gehanteerde format, met de Rector voortgezet.

Evaluatie van het uitvoerend bestuur

De Raad bracht op 23 oktober een werkbezoek aan de afdeling praktijkonderwijs. Alle geplande vergaderingen werden gehouden, vijf in getal en tweemaal is in een bijeenkomst het gesprek met de MR gevoerd.

JAARVERSLAG 2017

Omdat twee leden van de raad per begin 2018 hun termijn zouden afsluiten en niet herbenoembaar waren, is door de raad een procedure uitgevoerd die heeft geresulteerd in het benoemen van twee nieuwe leden bij de vertrek de heer Kees Kil en mevrouw Ilona van Wamel dat begin 2018 zal plaats vinden.

Verantwoording op grond van de code voor goed bestuur

De in 2015 vernieuwde 'Code Goed Onderwijsbestuur VO' bevat zes lidmaatschapseisen voor de VO-raad. Deze hebben betrekking op verantwoording, medezeggenschap en het tegengaan van belangenverstrengeling. Naast de zes lidmaatschapseisen kent de Code Goed Onderwijsbestuur VO 47 richtlijnen voor goed bestuur waarvoor 'pas toe of leg uit' geldt en waarover ieder jaar verantwoording moet worden afgelegd, en bevat deze aanbevelingen aan de raden van toezicht van de vo-scholen.

Inrichting toezichthoudend orgaan

De vijfkoppige Raad van Toezicht kent een vaste portefeuillevverdeling (zie overzicht hieronder).

Aan het lidmaatschap van de Raad van Toezicht is een onkostenvergoeding verbonden van € 454,- netto per jaar. Dit bedrag is ten minste in de afgelopen tien jaar onveranderd gebleven.

Situaties van (potentieel) tegenstrijdig belang

Er hebben zich geen situaties voorgedaan van tegenstrijdig belang.

Betaalde en (onbetaalde) nevenfuncties van bestuurders en toezichthouders

Lid Raad van Toezicht	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Reinout van Brakel Voorzitter en portefeuille onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> VSNU, Domeinleider 	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter Steunstichting PCI
Marien Borgstein Communicatie en Identiteit	<ul style="list-style-type: none"> Regio Rivierenland, Procesmanager en coördinator Agribusiness 	<ul style="list-style-type: none"> Penningmeester buurtpanel gemeente Culemborg Burgercoöperatie 'de Fruitmotor'
Ilona van Wamel Juridische aangelegenheden	<ul style="list-style-type: none"> Gemeentesecretaris van de gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> Lid Raad van Toezicht SKOR te Tiel Lid Raad van Toezicht SZR te Tiel
Kees Kil Financiën	<ul style="list-style-type: none"> Lievensense CSO Milieu B.V., controller 	<ul style="list-style-type: none"> Secretaris Steunstichting PCI Penningmeester Scouting St. Stanislaus
Jan Schuitemaker Personeel	<ul style="list-style-type: none"> The Careercoach, eigenaar, talentanalist. 	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurslid CMI, (certificeringsorganisatie voor Loopbaanadviseurs), portefeuille marketing.

JAARVERSLAG 2017

3.2 Directie en schoolleiding

Per 1 september 2017 is de directie na twee schooljaren van voorbereiding begonnen in de nieuwe managementstructuur met zes conrectoren voor de afdelingen: praktijkonderwijs, vmbo-basis/kader, vmbo tl, havo 1 t/m 4, vwo 1 t/m 3 en vwo 4 t/m 6/havo 5. De rector/bestuurder fungeert als voorzitter van het directie overleg en de functie van sectordirecteur is komen te vervallen. De sectordirecteur havo/vwo beëindigde zijn projectaanstelling op 15 september. De sectordirecteur vmbo heeft zijn functie als plaatsvervangend rector behouden en daarnaast een takenpakket gekregen waarin onderwijsontwikkeling en passend onderwijs centraal staan. Dit nadat de MR op 20 juni 2017 instemming had gegeven op het nieuwe functiegebouw van het KWC, waarin de managementstructuur in de nieuwe vorm is weergegeven.

De bestuurder, Joke Hengefeld-van Koningsbruggen, heeft de volgende betaalde en onbetaalde nevenfuncties:

1. Voorzitter stuurgroep van het netwerk van Elos scholen in Nederland, gefaciliteerd door Nuffic.
2. Lid commissie maatschappelijke agenda van Verus.
3. Lid bestuur van het Samenwerkingsverband Rivierenland.
4. Lid, als vertegenwoordiger van het VO in de regio, van het bestuursoverleg Voortijdig Schoolverlaten (VSV).
5. Lid, als vertegenwoordiger van het VO in de regio, van de bestuurstafel van het platform onderwijs Arbeidsmarkt (RW POA).

JAARVERSLAG 2017

4. Directieverslag

4.1 Strategisch beleid

De planvorming op het KWC vindt plaats vanuit het Strategisch beleidsplan 2016-2020. Jaarlijks worden zogenaamde Schoolplannen afgeleid van hetgeen is opgenomen in het meerjarig beleid. De rapportages over de voortgang worden opgenomen in de kwartaalrapportages, de zogenaamde MaRap's tijdens het Inspectiebezoek in oktober werd de aanbeveling gedaan om kritisch te kijken naar dit proces van planvorming bij het volgende "Schoolplan" af te stemmen op de richtlijnen die de inspectie in het vernieuwde toezicht daarvoor heeft opgesteld. Deze aanbeveling wordt overgenomen en in 2018 uitgewerkt.

4.2 Het leerlingenaantal

Het leerlingenaantal van het KWC is gestegen in 2017. Exclusief de Vavo-leerlingen komt het leerlingenaantal op 1 oktober 2017 op 1706. Het aantal leerlingen is hiermee gegroeid ten opzichte van 2016 met ongeveer 40 leerlingen. De verwachting was dat het leerlingenaantal zou dalen. De groei is enerzijds veroorzaakt door samenwerking met het mbo ROC Rivior in Tiel. Leerlingen in het praktijkonderwijs van het KWC volgen sinds september 2017 een entreeopleiding op het KWC in samenwerking met ROC Rivior. Anderzijds is de groei waarschijnlijk het gevolg van bewegingen in de markt die beheerst wordt door concurrentie.

4.3 Klachtenregeling

Het KWC is aangesloten bij de Landelijke klachtencommissie van de GCBO (Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs). Informatie over de klachtenregeling is te vinden in de Schoolgids die op de website www.kwc-culemborg gepubliceerd wordt. Er waren in 2017 geen klachten die bij de commissie terecht zijn gekomen.

Voor de examens is er een aparte commissie van beroep. De samenstelling hiervan is te vinden in het examenreglement dat elk jaar wordt uitgedeeld aan de leerlingen/examenkandidaten. Ook bij deze commissie zijn in 2017 geen klachten ter behandeling gegeven.

4.4 Kwaliteit en kwaliteitszorg

Uit het leerling tevredenheidsonderzoek in 2017 blijkt dat met name de beleving van veiligheid op het KWC hoog is. Dit geldt voor beide gebouwen. In de vergelijkingsgroep is de score op Schoolklimaat een 7 en op Veiligheid een 9.2.

Schoolklimaat en veiligheid

	Schoolklimaat	Veiligheid
Gershwinhof	7.4	9.4
Beethovenlaan	7.4	9.6

Het pestprotocol is aangepast met een paragraaf met richtlijnen over het gebruik van Social media. In samenspraak met en op verzoek van een groep docenten. Op initiatief van de ouderraad is er een ouderavond over Social media en online pesten aangeboden aan alle ouders van het KWC. Hiervoor was veel belangstelling.

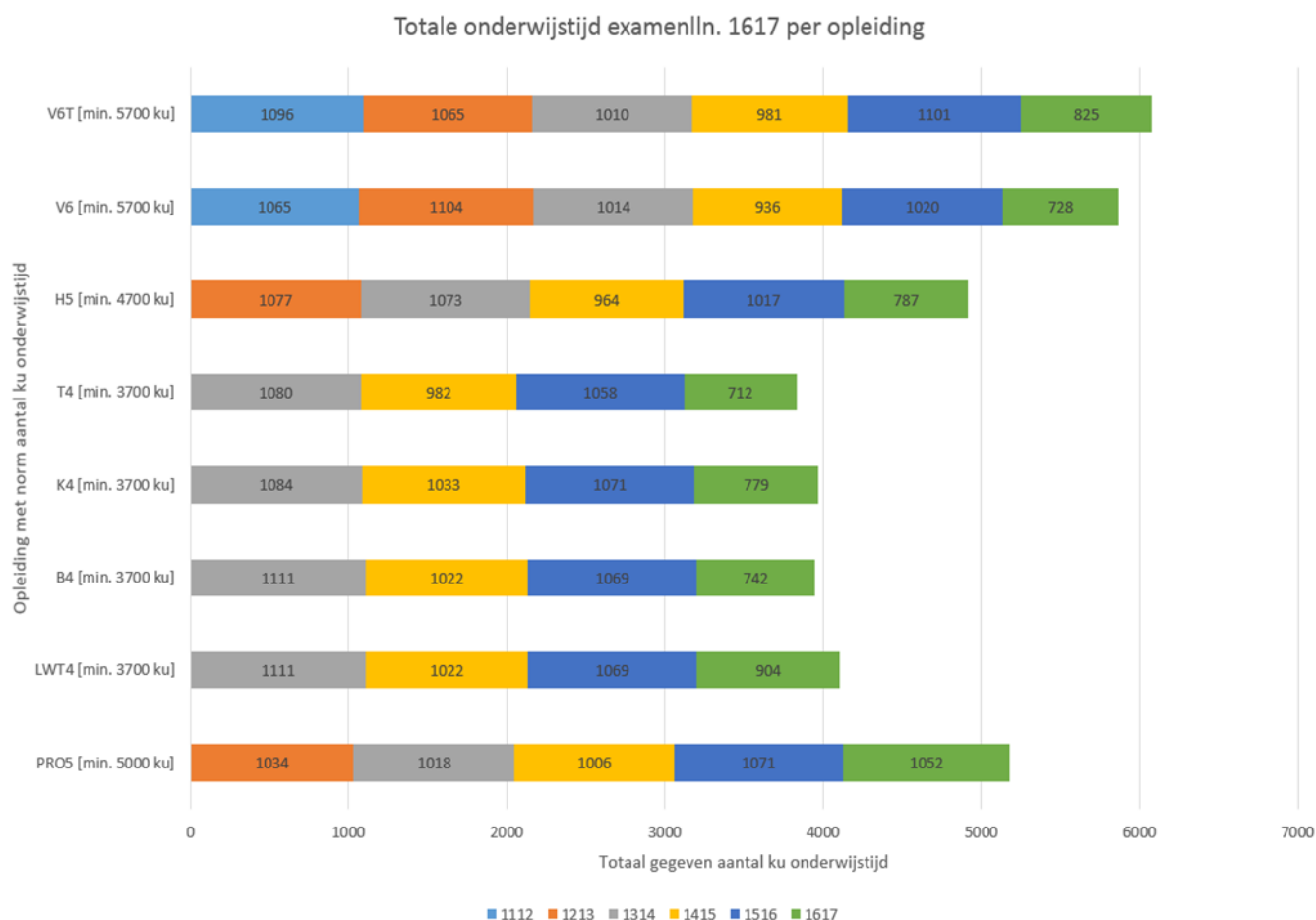
JAARVERSLAG 2017

De ouder en leerling tevredenheid is in 2017 onderzocht en staat op het moment van schrijven uit voor het schooljaar 2017-2018.

Ook is in 2017 een medewerker tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan kwamen echter in 2018 beschikbaar.

We zijn er trots op dat de inspectie in haar onderzoek tot de conclusie kwam dat er op het KWC een goede verbetercultuur heerst.

4.5 Onderwijstijd en lesuitval

In bovenstaand schema is de onderwijstijd van alle eindexamencohorten van 2017 te zien. Er blijkt uit dat in alle afdelingen aan de eisen van de onderwijstijd (zie: norm voor het minimum) voldaan is.

Verzuim

Over lesuitval op individuele basis valt het volgende te melden:

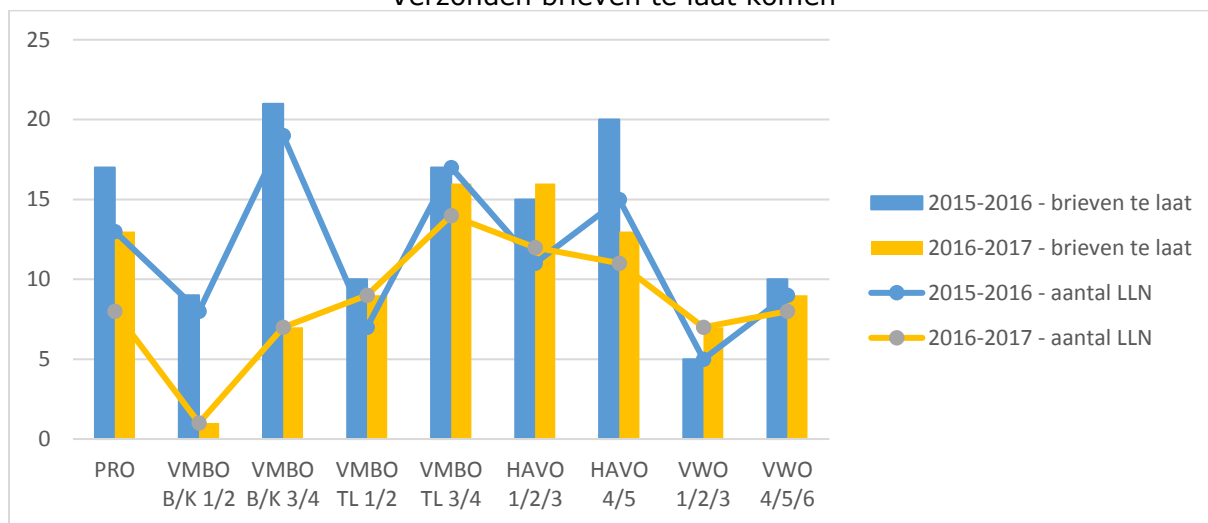
Er wordt goed gebruik gemaakt van het digitale formulier waardoor het aantal telefonische meldingen nog verder afgenomen is.

Dagelijks worden de absenties gecontroleerd en wordt aan de ouders en de leerlingen een mail gestuurd over de niet gemelde absenties. Uiteraard vindt steeds terugkoppeling plaats met de correctoren en mentoren om met betrekking tot de individuele leerlingen een adequate aanpak te kiezen.

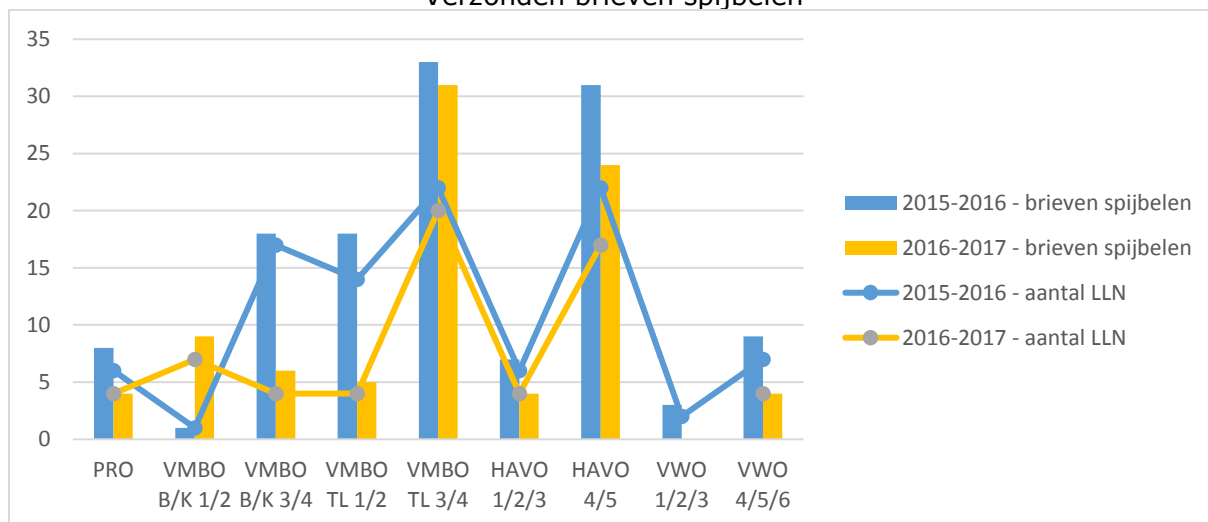
In de grafieken zijn grote verschillen te constateren zowel tussen de schooljaren als tussen de opleidingen. Om dit te verklaren is het aantal leerlingen toegevoegd.

JAARVERSLAG 2017

Verzonden brieven te laat komen

Verzonden brieven spijbelen

Vanaf 2016-2017 hanteert de leerplicht andere richtlijnen en worden ook leerlingen met een lesuitval wegens ziekte gemeld, zgn. relatief verzuim. Met ingang van 1 augustus 2017 heeft het KWC een herzien protocol in gebruik genomen.

Alle brieven worden inmiddels via e-mail verstuurd, waardoor ouders sneller en directer betrokken zijn. Via het ouderportaal is alle informatie zichtbaar omtrent verzuim. Het aantal verzonden berichten is mede hierdoor toegenomen. Dit verslag beperkt zich tot de communicatie die wordt verstuurd vanaf 6 keer ongeoorloofde afwezigheid.

Vanaf schooljaar 2017-2018 wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen te laat en spijbelen. Beiden zijn ongeoorloofde afwezigheid. Deze aanpassing zal waarschijnlijk leiden tot sneller inschakelen van de leerplichtambtenaar.

Meldingen aan de leerplichtambtenaar	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017
Te laat komen	40	31	42
Spijbelen			
Luxe verzuim	1	6	4
Relatief verzuim			3

JAARVERSLAG 2017

4.6 Onderwijs

4.6.1 Inleiding

Het inspectie onderzoek, zoals genoemd is het voorwoord was een belangrijk meetmoment voor het KWC in 2017. Het is voorafgegaan door een intensieve voorbereiding in de hele school. In 2016-2017 werden bijvoorbeeld alle vakwerkplannen door de secties van een update voorzien. De rector/bestuurder had voor alle afdelingen een onderzoek naar goed aangevraagd. Dit oordeel is door de inspectie gegeven voor: vwo, vmbo tl en basis-, kader- en praktijkonderwijs. De havo heeft het oordeel voldoende gekregen. De inspectie gaf aan dat in de gehele school sprake is van een "goede verbetercultuur" en daarin past het uiteraard om behalve op de doelen uit de jaarlijkse schoolplannen de focus te richten op een speciaal verbeterplan voor de havo. Daarvoor zijn in 2017 de eerste bouwstenen verzameld.

Voor de ontwikkeling van het kansenmodel is het nodig om een gedifferentieerde aanpak in het lesgeven centraal te stellen. Om te kunnen volgen hoe dit zich ontwikkelt in de lessen van docenten gebruiken we op het KWC sinds 2016 het lesobservatie instrument de DOT. De conrectoren en andere leden van de schoolleiding doen observaties in overleg met de docent. De docent kan voorafgaand een zelfevaluatie in hetzelfde instrument doen op uitnodiging van de conrector. Tijdens de nabespreking wordt de observatie van de conrector naast die van de docent gelegd. Dit levert zinvolle en concrete gesprekken op waarin adequaat feedback gegeven kan worden. Via de KWC-post en bij de presentatie van resultaten aan het eind van het schooljaar, krijgen de docenten de totale terugkoppeling van de ontwikkeling die in de observaties waargenomen kan worden. Eind 2017 zijn er vanaf de start van het gebruik van het instrument in totaal 233 lesobservaties opgenomen.

Tussen 4 september en 31 december, schooljaar 2017-2018, werden 89 les-observaties gedaan. In het overzicht van sterke en aandachtspunten levert deze periode het volgende resultaat op:

sterke- en aandachtspunten

- Leerlingen kunnen op hun eigen niveau werken met individuele leervragen en lesdoelen. Was 2.0, werd 2.6.
- De leraar geeft leerlingen die meer uitdaging nodig hebben de mogelijkheid om basisstof compacter te verwerken en met verrijkingsstof aan de slag te gaan. Was 1.9, werd 2.2.

JAARVERSLAG 2017

Ook bij de sterke punten zijn de eerste twee met 0.1 scorepunt gestegen. Dat zijn bijzonder mooie resultaten en een compliment aan de docenten is hier op zijn plaats.

Eind schooljaar 2016-2017 kwam de schoolleiding in contact met Agora-leren, zoals dat ontwikkeld is op de school Niekée in Roermond. Dit op initiatief van een ouder uit de omgeving en een basisschool. Agora-leren is een verregaande vorm van gepersonaliseerd leren waarin alle leerlingen een persoonlijke leerroute volgen en vormgeven onder begeleiding van gespecialiseerde coaches. Deze vorm van onderwijs biedt leerlingen alle kans om hun talenten te leren kennen, hun eigen keuzes te maken en de wereld als leeromgeving te hebben. Qua visie en uitgangspunten voor leren past Agora bij het KWC, alhoewel deze vorm van organisatie van het onderwijs beduidend meer uitgaat van het individu dan in de kans-klassen het geval is. Echter, de overeenkomsten in de visie en de mogelijke invloed op de aantrekkingskracht van het KWC in de directie omgeving brachten de schoolleiding ertoe om in de maanden november en december is een onderzoek te starten naar de belangstelling voor deze vorm van onderwijs, gesteld dat het KWC die zou aanbieden. De respons op de informatieavonden was zeer groot. Er werd een beweging op gang gebracht.

In het gebouw Beethovenlaan is de Leerkracht methode uitgerold bij alle docenten. Er wordt staand vergaderd en gebruik gemaakt van bordsessies en leerling arena's. Alle docenten van havo en vwo en een deel van vmbo tl zijn nu ingevoerd in de methode. In de directie en op sommige plekken in de ondersteunende diensten wordt de leerkracht methode ook gebruikt als de beste vorm voor werkoverleg. Het is de bedoeling dat na 2017 ook alle secties het leerkrachtbord inzetten bij hun overleg. De methode is daarmee breed in de school ingezet. Het is mooi om te vermelden dat sommige docenten deze methode ook gebruiken in hun lessen of in hun mentorgroep. Leerkracht heeft een positief effect op werkoverleg en communicatie.

4.6.2 Onderwijs op het vmbo en PrO

Voor iedere afdeling van het KWC geeft de conrector hieronder aan waar hij/zij trots op was in 2017:

Praktijkonderwijs, Leida Rombout

"Super trots ben ik op mijn collega's die in een zeer korte tijd een goed lopende Entree opleiding, geïntegreerd in het Praktijkonderwijs, neergezet hebben. Collega's zijn in nauw overleg met ROC Rivier doelgericht aan het werk gegaan. Dankzij hun enorme inzet kunnen er binnen een jaar 12 leerlingen het Entree diploma behalen.

Ik ben trots op al mijn collega's die dankzij hun betrokkenheid en flexibiliteit steeds weer verbeteringen in het gepersonaliseerd-leren ontdekken en willen implementeren. De oriëntatieklas po-vo, die een succes is, kon ook binnen no time gerealiseerd worden door de motivatie en bereidheid van mijn collega's."

Vwo atheneum en gymnasium 1 t/m 3: Carla Salden

"Ik ben trots op de wijze waarop we binnen HV het vertrek van een sector directeur en een conrector minder hebben opgevangen. Binnen de afdeling vwo ob ben ik zeer trots op de manier waarop de nieuwe managementstructuur en invoering van Loket 21 is ingevoerd. Het werkt voor zowel leerlingen als ouders heel goed. Verder ben ik blij met de coördinatoren HV.

JAARVERSLAG 2017

De mentoren zijn zeer betrokken bij hun mentorleerlingen en leveren goed werk. Met name ben ik trots op hoe zij leerlingen die extra steun nodig hebben bijstaan. De docenten tonen zich over het algemeen zeer betrokken en zijn begaan met hun leerlingen.

De leerlingen leveren mooie prestaties, zowel binnen als buiten de klas/school. Bijzonder blij ben ik met de samenstelling van de leerlingenraad. Elke klas is vertegenwoordigd en hun inbreng/meedenken is in de gelopen vijf jaar nog nooit zo goed en waardevol geweest."

Vwo atheneum en gymnasium 3 t/m 6: Fred Bolluijt

"Ik ben trots op heel veel leerlingen die in de bovenbouw van het VWO in één keer doorstromen naar VWO 6 om daar mooie examenresultaten te scoren; een fors aantal leerlingen die meedoen aan het succesvolle talentprogramma, waardoor ze met een KWC-talentcertificaat aan het einde van vwo 6 de school verlaten; succesvolle modules, zoals scheikundelab, zelfverdediging en psychologie die tijdens de KWC-uren worden gegeven; creatieve, originele profielwerkstukken, zoals een eerste Culemborgs Filmfestival en een fraaie circustheatervoorstelling..."

Kortom: ook de bovenbouw van het vwo is een uitdagende, afwisselende leeromgeving waar leerlingen zich ten volle kunnen ontplooien".

Vmbo basis-kader: Ellen Hartman

"Ik ben trots op de gedrevenheid van de jonge, nog relatief onervaren docenten, samen met de door de wol geverfde docenten.

'Mét en voor elkaar' zijn zij iedere dag aan de slag met de leerlingen. Steeds gericht op het welzijn, welbevinden én het verbreden/ verdiepen van de al aanwezige kennis bij elkaar én bij de leerlingen. Een team dat open staat voor vernieuwingen, niet bang is om eens wat uit te proberen, positief kritisch zaken benadert en ook nog prima resultaten behaald!"

Vmbo theoretische leerweg: Liesbeth van Stratum

"Het beroepsgerichte programma is ingevoerd tot en met de vierde klas. Het docententeam neemt steeds meer initiatieven voor ontwikkelingen. Tweeklassig onderwijs is met 23 aanmeldingen in klas 1 gestart. Dat is een groei ten opzichte van het jaar ervoor. Ik ben trots op de flexibiliteit bij docenten om aan het werk te gaan met een groep leerlingen die op havoniveau presteert. Dit vraagt veel van het talent voor differentiëren en de didactiek."

Havo 1 t/m 4: Jozette Verheijen

"Trots op: waar we staan met de kansklassen die steeds meer een begrip zijn in de regio; de coördinatoren havo die als tijgers aan het werk zijn gegaan met leerlingen en mentoren; op de mentoren havo in het algemeen, omdat ze elk jaar weer een positieve stap zetten in de begeleiding van hun leerlingen. Geen makkelijke taak, zeker gezien het aantal leerlingen dat een speciale behoefte heeft.

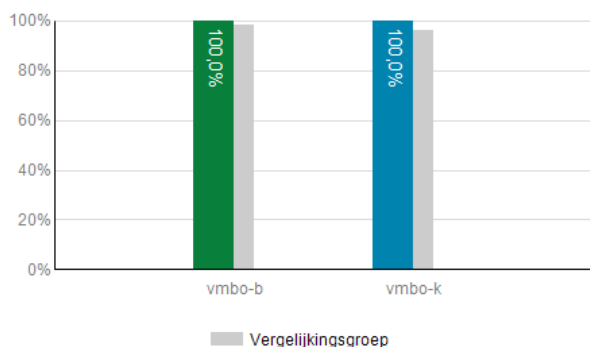
Maar ook op alle docenten en mentoren die vanaf begin van het nieuwe schooljaar snel de nieuwe wegen hebben gevonden (nieuwe leidinggevende, bij wie aankloppen voor wat,..). Op de dames van loket21, omdat ze toch ook maar het diepe zijn ingesprongen en op allerlei terreinen ondersteunend zijn. En last but not least op de TOA's, vanwege hun medewerking en flexibiliteit aangaande de nieuwe opzet TOA.

JAARVERSLAG 2017

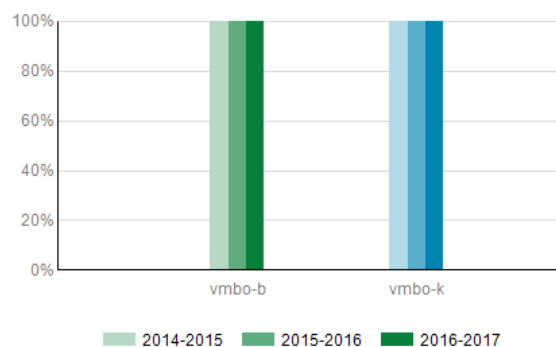
Slagingspercentages

Gershwinhof

Wat is het slaagpercentage van de school in 2016-2017?

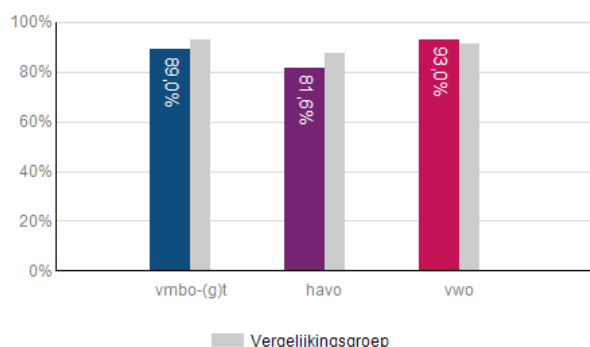

Wat was het slaagpercentage van de school de afgelopen jaren?

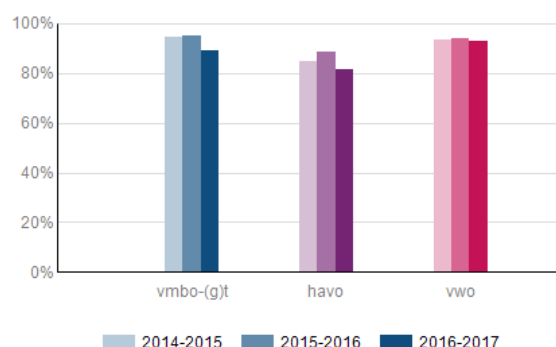

Beethovenlaan

Wat is het slaagpercentage van de school in 2016-2017?

Wat was het slaagpercentage van de school de afgelopen jaren?

De slagingspercentages in het gebouw Gershwinhof zijn optimaal en duurzaam boven het landelijk gemiddelde. In het gebouw Beethovenlaan is in 2017 een daling te zien bij vmbo tl en een inconstant beeld bij de havo. Bij tl werd het resultaat ongunstig beïnvloed doordat enkele leerlingen volkomen onverwacht niet zijn geslaagd. Hierop is een analyse uitgevoerd die geleid heeft tot maatregelen die in volgende schooljaren uitgevoerd worden. Bij de havo wordt ingezet op een ingrijpend verbeterplan.

Resultaten in de kans-classes

Het werken op verschillende niveaus in de kans-classes blijkt voor leerlingen motiverend en uitdagend te zijn. Het heeft een positieve invloed op de doorstroming naar hogere niveaus. Hieronder een overzicht van hoe de verdeling is tussen de verschillende vakken als het gaat om werken op een hoger niveau. Dit gebeurt zowel in klas 1 als in klas 2.

JAARVERSLAG 2017

Samenvatting			niveau	ne	fa	du	en	gs	ak	wi	bi	te	sk	bo	bu	lb	mu	na	pj	sc	
Aantal ln	67	Aantal hoger niveau	HAVO 1	havo	7	13		12	9	12	6	10	1				7	14			15
					10%	19%		18%	13%	18%	9%	15%	1%				10%	21%			22%

Samenvatting			niveau	ne	en	wi	bo	kst	lb	mema	m&n	sc	
Aantal ln	31	Aantal hoger niveau	VMBO BBL 1	Basis	5	13	14			4	3	9	3
					16%	42%	45%			13%	10%	29%	10%

Samenvatting			niveau	ne	en	wi	bo	kst	lb	mema	m&n	sc
Aantal ln	37	Aantal hoger niveau	VMBO KBL 1	Kader	8	8						
					22%	22%						

Samenvatting			niveau	ne	fa	du	en	wi	rkt	bo	kst	lb	mema	m&n	sc	
Aantal ln	56	Aantal hoger niveau	VMBO TL 1	TL	7	10		10	10		3	9	1	5	4	15
					13%	18%		18%	18%		5%	16%	2%	9%	7%	27%

Samenvatting			niveau	ne	fa	du	en	gs	ak	wi	bi	te	sk	lb	mu	na	
Aantal ln	106	Aantal hoger niveau	HAVO 2	havo	2		3	18	12	17	5	5	5	8	6	27	4
					2%		3%	17%	11%	16%	5%	5%	5%	8%	6%	25%	4%

Samenvatting			niveau	ne	en	wi	bo	kst	lb	mema	m&n	sc	
Aantal ln	32	Aantal hoger niveau	VMBO BBL 2	Basis	6	9	7	3		7	4	4	2
					19%	28%	22%	9%		22%	13%	13%	6%

Samenvatting			niveau	ne	en	wi	bo	kst	lb	mema	m&n	sc	
Aantal ln	52	Aantal hoger niveau	VMBO KBL 2	Kader	5	10	3	2	6	10	2	8	5
					10%	19%	6%	4%	12%	19%	4%	15%	10%

Samenvatting			niveau	ne	fa	du	en	wi	rkt	bo	kst	lb	mema	m&n	sc	
Aantal ln	80	Aantal hoger niveau	VMBO TL 2	TL	5	5	5	20	11		8	8	4	5	14	8
					6%	6%	6%	25%	14%		10%	10%	5%	6%	18%	10%

JAARVERSLAG 2017

4.7 Internationalisering

Het KWC is een gecertificeerde Elos school. Samenwerken in internationaal verband en wereldburgerschap zijn verankerd in de lesprogramma's en de kernwaarden. Alle leerlingen krijgen via projecten, excursies en uitwisselingen de kans om over letterlijke grenzen te kijken.

Belangrijke nieuwe gebeurtenissen op het gebied van internationalisering in 2017 waren:

1. De invoering van tweetalig onderwijs op de havo. Daarmee kan in de gehele school, dus in alle opleidingen, voor tweetalig onderwijs gekozen worden.
2. De maatschappelijke en educatieve reis naar India krijgt een permanent karakter. Een bijzonder aanbod voor leerlingen in tl en havo, waar de China reizen voornamelijk worden gedaan door leerlingen uit havo en vwo. Ook bijzonder is dat het reisgezelschap naar India wordt gevormd door leerlingen van vijf verschillende scholen.
3. We hebben een groep schoolleiders en beleidsmakers uit Georgië ontvangen die op het KWC kwamen om te leren over zelfevaluatie en reflectie in het kader van kwaliteitsbeleid. De groep ging enthousiast terug naar huis en met een van de scholen wordt gewerkt aan een duurzaam contact voor uitwisselingsprojecten met leerlingen.
4. Voor het vmbo is een nieuw samenwerkingsverband met Spanje opgezet, dat wellicht gaat uitmonden in een Erasmus project.
5. Er waren uitwisselingen met scholen in Noorwegen, Denemarken, Duitsland, Spanje, China en India.
6. In de eindexamengroep vwo 2017 gaat voor het eerst 100 % van de leerlingen op voor een Elos certificaat bij het diploma. Voor het eerst zal ook een groepje havo kandidaten opgaan voor het Elos certificaat en in vmbo tl is dit al enkele jaren bij 100 % van de leerlingen het geval. Leerlingen merken dat de Elos certificaten steeds meer een rol spelen bij de intakes voor vervolgopleidingen. Deze certificaten krijgen leerlingen als hun Elos portfolio voldoet aan de eisen die gesteld worden in het Common Framework for Europe Competence (CFEC).
7. Het KWC werd gevisiteerd voor de Epas beoordeling en ontving het certificaat (voorheen Een10voorEuropa). Wij zijn daardoor European Parliament Ambassador school. Het lesprogramma voor de Epas scholen is speciaal ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs. Het doel van het programma is om de politieke vaardigheden van leerlingen te stimuleren. De deelnemers nemen kennis van hoe de Europese democratie werkt en ontwikkelen hun vaardigheden m.b.t. Europees burgerschap. Zo kunnen zij richting geven aan de toekomst van Europa.
8. Voor het eerst was er een reis naar Auschwitz. Hiervoor werden eindexamenleerlingen uit alle opleidingen uitgenodigd. De reis was indringend en indrukwekkend voor de leerlingen.

JAARVERSLAG 2017

4.8 Samenwerking

Op het KWC staan we open en hebben we oog voor mogelijkheden om het onderwijs en de leeromgeving te versterken in samenwerking met andere partijen. De school maakt zo deel uit van de samenleving in Culemborg en omstreken en dat vinden we erg belangrijk.

Met de volgende partijen wordt intensief samen gewerkt:

- ROC Rivior in Tiel. Doorgaande leerlijnen vanuit het vmbo naar het mbo en de Entree opleiding voor praktijkleerlingen op het KWC.
- Basisscholen. Met name het bestuur CPOB, waarmee verschillende pilots worden uitgevoerd die als doel hebben de doorgaande leerlijn vanuit het primair onderwijs te verbeteren,
- Lerarenopleidingen Hogeschool Utrecht Archimedes en universiteit Utrecht. Ook met het bestuur CVO-AV, voortgezet onderwijs in Alblasterwaard, Gorinchem en Leerdam, waarmee op termijn een rol als opleidingsschool wordt ingevuld.
- Universiteit Utrecht en hogeschool Archimedes via U-talent, een talentprogramma voor vwo- en havoleerlingen. Doel is de doorgaande leerlijn naar het vervolgonderwijs te verbeteren.
- De Kring Culemborgse bedrijven (KCB) voor projecten rondom ondernemend leren middels het Entreprenasium op het KWC.
- Het bestuur SOML in Noord Limburg in verband met de ontwikkeling van Agora leren.
- De gemeente Culemborg vanuit haar verantwoordelijkheid voor onderwijs en jeugd in Culemborg, maar ook in projecten, zoals het stimuleren van de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- Educatieve partners in het buitenland (zie onder Internationalisering).
- Het Nuffic, ten behoeve van de netwerken voor Elos en tweetalig onderwijs.

4.9 Personeel

In 2017 hebben we een analyse gemaakt van personeelsgegevens t.b.v. meerjarenbeleid dat voortkomt uit de krimp in de basisgeneratie in de regio. Hieronder een overzicht van deze gegevens:

1. Verdeling Vrouw – Man (september 2017)

Verdeling	Aantal		Aanstelling in fte		Gem. fte
Vrouw	123	59%	85,78	54%	0,70
Man	84	41%	73,35	46%	0,87

Op het KWC werken al meer dan 10 jaar meer vrouwen dan mannen, dit doet zich voor in alle leeftijdscategorieën. De directie kent geen situaties waar de verdeling vrouw-man negatief doorwerkt en is daarom van mening dat hierop geen beleid nodig is.

2. Leeftijdsofbouw (september 2017)

Leeftijd	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65	65+
aantal medewerkers	12	34	37	41	79	4
in procenten	6%	16%	18%	20%	38%	2%

Het KWC kiest, waar mogelijk, voor het aantrekken van jonge docenten, maar waar noodzakelijk ook voor het aantrekken van oudere ervaren docenten.

JAARVERSLAG 2017

De huidige oververtegenwoordiging in de categorie 55-65 jaar heeft als voordeel dat de verwachte krimp in de komende jaren grotendeels opgevangen kan worden door natuurlijk verloop als gevolg van het bereiken van de AOW-leeftijd. Indien het overig natuurlijk verloop kan worden vervangen door jong personeel kan er een gelijkmatiger verdeling ontstaan.

3. Natuurlijk verloop door AOW ten opzichte van de verwachte Leerlingendaling

Schooljaar:	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25
Vermindering bruto fte in % tov 1-8-2017	-2%	-3%	-5%	-8%	-9%	-14%	-21%	-26%
Vermindering lln. aantal in % van 1-10-2017		-4%	-6%	-9%	-10%	-12%	-14%	-16%

De krimp ten gevolge van de verwachte Leerlingendaling is op langere termijn lager dan de afname van de aanstellingen als gevolg van het bereiken van de AOW-leeftijd.

4. Flexibele Schil

Schooljaar	vast	tijdelijk	fte totaal	flex. schil
2013 - 2014	135,4	14,7	150,1	10%
2014 - 2015	131,5	18,1	149,6	12%
2015 - 2016	131,8	25,5	157,3	16%
2016 - 2017	135,4	22,9	158,3	14%
2017 - 2018	129,9	27,6	157,5	18%

Een flexibele schil van minimaal 10% is noodzakelijk om een plotselinge sterke daling van de aanmelding van nieuwe leerlingen en/of fluctuaties in vak keuzes op te vangen.

5. Verdeling OP – OOP – Directie

Datum	OP		OOP		Dir/Man		AOP		Leerlingen aantal
	vast	tijdelijk	vast	tijdelijk	vast	tijdelijk	vast	tijdelijk	
1-10-2008	103,4	18,0	6,9	1,6	15,0	0,1	32,7	3,3	1856
1-10-2017	90,4	20,1	9,0	0,8	8,9	0,0	22,3	4,9	1703
in % van 2008	91%		115%		59%		76%		90%

Het Onderwijsondersteunend personeel wordt gesplitst in OOP (direct Onderwijs Ondersteunend Personeel, zoals onderwijsassistenten) en AOP (Algemeen Ondersteunend Personeel, zoals administratief en facilitair personeel). De daling bij het AOP is het gevolg van bewust ingezet beleid, waarbij er minder wordt ingezet op administratieve- en facilitaire ondersteuning en meer op directe onderwijsondersteuning. De daling bij directie/management is het gevolg van diverse aanpassingen in het management op momenten van natuurlijk verloop.

6. Aandeel personele kosten ten opzichte van de totale opbrengst

Kalenderjaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Personeel	79,4%	78,1%	75,6%	77,3%	79,2%	79,5%	77,7%
Overige kn.	20,4%	20,5%	22,1%	21,9%	21,9%	20,9%	20,9%
Resultaat	0,2%	1,4%	2,3%	0,8%	-1,1%	-0,3%	1,4%

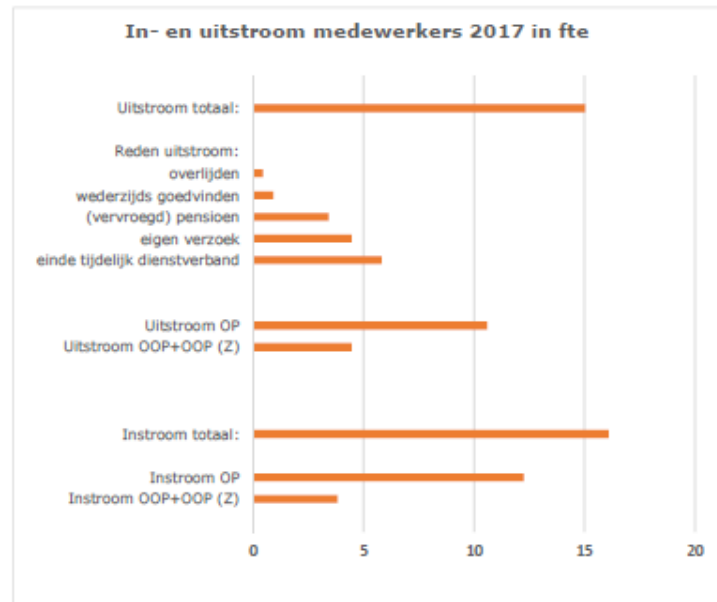
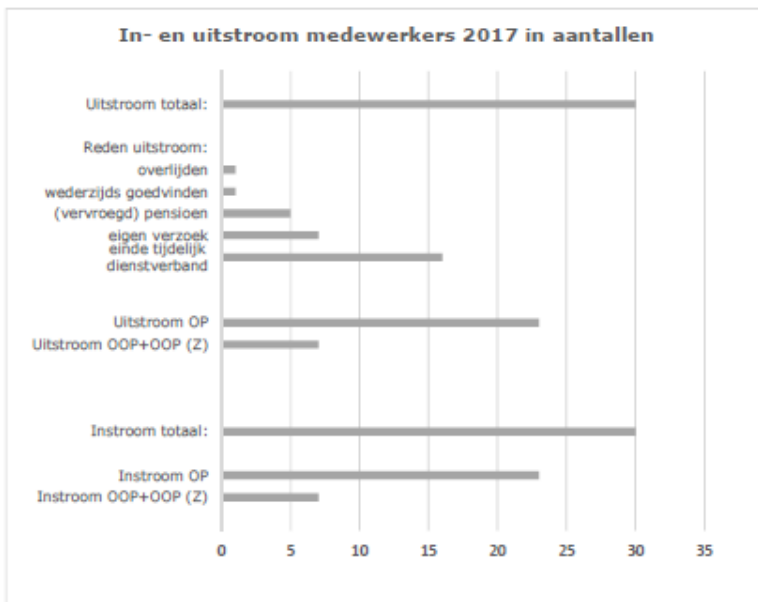
Streefcijfer voor het resultaat is +1%, het aandeel Personele lasten is dan maximaal 78%.

JAARVERSLAG 2017

In vervolg op de ontwikkelingen van het ziekteverzuim van de afgelopen jaren volgt hier het overzicht van 2017:

Ten slotte een overzicht van de ontwikkelingen in het personeelsbestand in het jaar 2017:

JAARVERSLAG 2017

4.10 Huisvesting

Het KWC heeft de beschikking over twee schoolgebouwen:
de Beethovenlaan (bouwjaren 1969, 1976, 1994 en 2006 = totaal 12.287 m²)
de Gershwinhof (bouwjaar 2004 = 5.112 m²).

Gebouw Beethovenlaan

Op de Beethovenlaan zijn de opleidingen VMBO-Theoretische Leerweg (voorheen mavo), het havo en het vwo (Atheneum en Gymnasium) gehuisvest. De gymnastieklokalen en het eigen sportterrein bevinden zich alle op de Beethovenlaan. Het KWC besteedt veel aandacht aan sportlessen. Een aantal specifieke lessen vindt in een sportschool plaats en de eerstejaars leerlingen krijgen zwemles in het zwembad in Culemborg. In 2016 is in verband met de ouderdom en de hoge kosten van onderhoud de buitengymzaal uit 1976 buiten gebruik gesteld en in 2017 overgedragen aan de gemeente. In het voorjaar 2018 zal hij worden gesloopt. Sinds de buiten gebruikstelling kan de school gebruik maken van vervangende ruimte in een sporthal op 5 minuten fietsafstand van de school. In 2017 zijn op een lesplein de systeemplafonds vervangen en zijn de tl-buizen vervangen door ledverlichting, hierbij is het lichtniveau omhoog gebracht naar de laatste normen. Daarnaast zijn de inblaasroosters voor de luchtventilatie vervangen, met als doel het geluid te verlagen. Door ziekte zijn een aantal geplande werkzaamheden in het kader van Groot Onderhoud niet uitgevoerd, deze worden in 2018 alsnog opgepakt. Het in standhouden van de gebouwen vraagt twee keer zo veel als aan materiële bekostiging wordt ontvangen. Het Groot Onderhoud is in verband met de oude gebouwdelen een zware post voor de school. De bekostiging voor de huisvesting is voor VO-scholen, zeker in situaties dat er sprake is van renovaties, ontoereikend.

JAARVERSLAG 2017

Er bestaat geen wettelijke richtlijn met betrekking tot renovaties, wel is er een principeakkoord tussen VO- en PO-raad met de Vereniging Nederlandse Gemeenten gesloten, waardoor renovatie een juridische status krijgt en renovaties die leiden tot een levensduurverlenging van tenminste 25 jaar (deels) voor rekening van de gemeente komen. Probleem blijft dat alle partijen van mening zijn dat er te weinig geld vanuit de rijksoverheid beschikbaar wordt gesteld voor onderhoud en renovatie.

Conform de uitgangspunten in voorgaande jaren worden onderhoudskosten die te maken hebben met renovatie van afgeschreven gebouwdelen wel benoemd, maar buiten de Voorziening Groot Onderhoud gehouden. Hiermee loopt de school vooruit op de te verwachten uitwerkingen van het principeakkoord omtrent renovaties.

De voorziening is in de afgelopen tien jaar, ondanks de diverse activiteiten, gestegen van € 1.050.000 begin 2007 naar € 1.762.315 eind 2017.

Het gebouw aan de Gershwinhof is de thuishaven voor de opleidingen Praktijkonderwijs en VMBO Basis en Kader.

Gebouw Gershwinhof

JAARVERSLAG 2017

4.11 Financieel

Resultaat in vergelijking met de begroting

De jaarrekening 2017 sluit met een positief exploitatieresultaat van € 178.000.

Dit is bijna € 38.000 hoger dan begroot.

Oorzaken van het verschil met de begroting zijn (in afgeronde bedragen):

Baten

3.1 hogere Rijksbijdragen personeel	€ 245.000	+
3.1 hogere Rijksbijdragen materieel	€ 20.000	+
3.4 hogere Baten in opdracht van derden	€ 20.000	+
3.5 hogere Baten verhuur en detacheringen	€ 10.000	+
3.5 lagere Baten 2 ^e geldstroom: ouderbijdragen en excursies	€ 5.000	-/-
Totaal hogere Baten	€ 290.000	+

Lasten

4.1 hogere Personele lasten:		
- hogere inzet door groei aantal leerlingen	€ 113.000	-/-
- hogere toevoeging voorziening Spaarverlof	€ 36.000	-/-
4.2 lagere afschrijvingslasten i.v.m. lagere investeringen	€ 25.000	+
4.3 hogere Huisvestingslasten, o.a. door:		
extra regie-opdrachten schoonmaak en glasbewassing	€ 35.000	-/-
4.4 hogere Overige lasten:		
- Algemene lasten en PR (o.a. deskundigenadvies)	€ 19.000	-/-
- extra kosten Leermiddelen o.a. door groei	€ 57.500	-/-
4.5 Hogere Lasten 2 ^e geldstroom: excursies en werkweken	€ 20.000	+
Totaal hogere lasten	€ 262.000	-/-
5.1 lager resultaat op financiële baten en lasten	€ 3.500	-/-

Totale afwijking met begroting 2017 **€ 38.000 +**

De rentabiliteit komt voor 2017 uit op +1,2%, begroot was +1,0%.

De baten waren 1,9% te laag begroot, de lasten zijn 1,7% hoger dan begroot.

De belangrijkste afwijking zit in de rijksbijdrage personele baten. Hieraan liggen twee oorzaken ten grondslag: een extra niet-begrote subsidie en een hogere vergoeding van de GPL dan verwacht.

De personeelslasten zijn door de groei van het aantal leerlingen wel hoger dan verwacht, maar bleven binnen de extra ruimte die door de hogere baten was ontstaan. Het personeelsbestand is per 1 augustus met 0,6 verminderd, terwijl het aantal leerlingen per 1 augustus met 2,4% is gegroeid. In de begroting 2017 was rekening gehouden met een vermindering van het aantal fte per 1 augustus met ongeveer 2,7%.

Het begroten van de benodigde toevoeging aan de Voorziening voor het opnemen van Spaarverlof blijft bijzonder lastig. Het berekenen kan pas na afsluiting van het boekjaar als alle opgenomen uren tot 31 december zijn verwerkt, terwijl de opbouw van deze uren op schooljaarbasis plaats vindt. Om deze reden zijn de tussentijdse forecasts op dit vlak niet geheel betrouwbaar zijn.

JAARVERSLAG 2017

Het verschil tussen de laatste forecast en de feitelijke jaarrekening bedraagt dit jaar ruim € 35.000. Dit onderdeel in de cao dat ingevoerd is ter verlichting van de werkdruk levert een stevige hoeveelheid administratie op.

Vanaf volgend jaar moeten de oudste gespaarde uren in geld worden omgerekend en bij opname van uren is het dan geldende salaris bepalend is voor het uurtarief. Hierdoor ontstaat er een administratie, deels in geld en deels in uren, welke voor menige werknemer volstrekt ondoorzichtig zal zijn.

De groei van de baten van de 2^e geldstroom heeft o.a. te maken met hogere ouderbijdragen i.v.m. de start van havo-tto. Het verlies op de 2^e geldstroom wordt voornamelijk veroorzaakt door de kantine: de personeelskosten kunnen niet volledig worden terugverdiend. Het verlies is groter dan begroot, doordat de omzet is afgenomen.

Resultaat 2017 in vergelijking met 2016

Baten

Belangrijkste verschil zijn de baten voor Personeel, dit leverde ten opzichte van 2016 in 2017 € 245.000 meer Lumpsum en Prestatiebox op, vanuit het Samenwerkingsverband is € 275.000 extra ontvangen voor nieuw opgezette trajecten. Aan overige personele baten, opdrachten van deren en overige baten is per saldo € 5.000 meer ontvangen.

Lasten

De Personeelslasten zijn gestegen met € 225.000, de Afschrijvingen plus Huisvestingskosten in totaal met € 10.000 en de Overige lasten met € 50.000.

Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn als gevolg van de verder gedaalde rentestanden bijna € 8.000 lager dan in 2016, daarmee zijn ze voor het tweede jaar op rij meer dan gehalveerd. De financiële lasten bestaan volledig uit bankkosten en zijn niet veranderd.

Resultaat

Als gevolg hiervan is er in 2017 ten opzichte van 2016 een resultaatverbetering van ruim € 225.000.

Toekomstverwachtingen 2018

De jaarlijkse ontwikkeling van aantal aanmeldingen kent een wisselend verloop. Een jaarlijks aantal aanmeldingen van 350 (inclusief instroom in hogere leerjaren) is nodig om als school een stabiel aantal leerlingen te houden.

Het aantal aanmeldingen was kende in de achterliggende jaren echter een zeer wisselend verloop:

Jaar	Aanmeldingen	Aantal lln per 1-10
2013	350	1676
2014	313	1634
2015	401	1693
2016	324	1663
2017	340	1707

Momenteel lijken de aanmeldingen in 2018 rond de 350 uit te komen. Dit laatste aantal is gezien de inmiddels verminderde populatie in ons voedingsgebied hoger dan verwacht. De sterk wisselende aantallen aanmeldingen zorgen ook voor een wisselend aantal leerlingen in de examenklassen.

JAARVERSLAG 2017

In schooljaar 2017-2018 is het aantal examenkandidaten fors hoger dan in het schooljaar ervoor en ook hoger dan het aantal aanmeldingen: daarom zal het aantal leerlingen in 2018 weer dalen.

In de prognose is uitgegaan van een daling naar 1645, maar door de hogere instroom kunnen dat 20 leerlingen meer worden.

Duidelijk is dat de twee scholen voor VO in Culemborg communicerende vaten zijn, de groei van de ene school in een jaar veroorzaakt krimp bij de andere school en in het jaar erna vaak een tegenreactie. De toekomst is daarom onzeker: een terugloop van het aantal potentiële leerlingen in het voedingsgebied, de in 2016 gestarte nieuwe PC-school voor vmbo-tl en havo in Geldermalsen en de stevige concurrentie van de gefuseerde scholen in Geldermalsen en Culemborg zorgen ervoor dat het KWC zijn uiterste best moet blijven doen om zijn marktaandeel te handhaven.

Gezien de ontwikkelingen van het leerlingenaantal de laatste jaren en de ontstane terugloop van het aantal potentiële leerlingen blijft het noodzakelijk met een flexibele schil te werken in het personeelsbestand. Doelstelling is om deze schil gemiddeld boven de 10% te houden: dit percentage geeft een veilige marge om bij krimp direct het aantal formatieplaatsen af te laten nemen. Ondanks de krimp in de tweede helft van 2016 was deze schil eind december met 15% gelijk aan het jaar ervoor.

Balans per 31 december 2017

Liquiditeit

De liquiditeitsratio ultimo 2017 gestegen van 1,5 naar 1,7. Door ziekte zijn in 2017 een aantal trajecten niet uitgevoerd en is er minder geld uitgegeven aan Groot Onderhoud en Investerings. In 2018 zullen de achterstanden worden ingehaald.

Op basis van landelijke criteria voor het onderwijs (VO-raad: tussen 0,5 en 1,5) is de directie van mening dat de liquiditeitspositie ruim voldoende is. De verwachting is dat hij in 2018 weer rond de 1,5 komt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is dankzij het positieve resultaat van 2017 licht gestegen: van 38,0% naar 39,3%. Daarmee blijft de solvabiliteit ruim boven de signaleringgrens van 20%.

Weerstandvermogen

Voor het weerstandvermogen zijn tussen OC&W en de VO-Raad afspraken gemaakt ten aanzien van de signaleringgrenzen. Op grond hiervan kan de reservepositie van de instelling worden beoordeeld. Afspraak is dat het weerstandvermogen tussen de 10% en 40% mag zijn.

Op basis van een achttiental geformuleerde risicogebieden heeft de directie in de meerjarenbegroting 2014 - 2021 het risicoprofiel vastgesteld als bovengemiddeld tot hoog. Hierbij is geen rekening gehouden met de relatief hoge flexibele schil in het personeelsbestand. Het risicoprofiel is bepalend voor het gewenste weerstandvermogen, bij dit risicoprofiel zal het weerstandvermogen moeten groeien naar 20%.

JAARVERSLAG 2017

Het verloop in de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

2011	13,5%
2012	15,4%
2013	17,1%
2014	17,9%
2015	17,0%
2016	16,0%
2017	16,7%

Om het weerstandsvermogen richting de 20% te laten groeien is in 2016 door de directie besloten dat er jaarlijks een positief resultaat van tenminste 1% moet worden begroot. In de meerjarenbegroting is te zien dat het weerstandsvermogen op termijn de 20% benadert.

Kapitalisatiefactor

De commissie Don heeft op verzoek van de minister uitspraken gedaan over de vermogenspositie van onderwijsinstellingen. Naast het weerstandsvermogen heeft de commissie Don een extra kengetal geïntroduceerd, de zogenaamde Kapitalisatiefactor: (het balanstotaal +/- gebouwen en terreinen) gedeeld door totale baten. Er zijn verschillende signaleringsgrenzen voor kleine en grote besturen. Het bestuur van een school met de grootte van het KWC wordt gezien als een groot bestuur. Voor dergelijke besturen stelt de commissie Don een maximum voor van 35% als signaleringsgrens. Boven deze grens kan er sprake zijn van onnodig oppotten van onderwijsgelden. Het KWC valt vanaf de introductie van dit kengetal onder de signaleringsgrens van de commissie Don. De afgelopen jaren zag het verloop er als volgt uit:

2011	26,7%
2012	31,8%
2013	33,3%
2014	32,1%
2015	30,9%
2016	29,0%
2017	30,4%

Zie ook de bijlage met het rekenmodel van de VO-raad.

Bestemming exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat gaat voor een deel ten laste van de Algemene Reserve omdat een aantal Bestemmingsreserves vrijvallen, aangezien de betreffende posten inmiddels zijn verwezenlijkt. De bestemmingsreserve privaat voor KWC Kansrijk wordt verhoogd met de extra gevraagde bijdragen van ouders, verminderd met de in dit boekjaar uitgegeven bedragen.

JAARVERSLAG 2017

Mutaties in het Eigen Vermogen

Algemene Reserve per 1-1-2017		888.167
Resultaat 2017	178.069	
Afname Reserves i.v.m. afschrijvingen:		
Bestemmingsreserve Publiek	70.542	
Bestemmingsreserve Privaat	12.568	
Toevoeging aan bestemmingsfonds privaat: KWC Kansrijk	<u>-3.829</u>	
Toename Algemene Reserve		<u>257.350</u>
Algemene Reserve per 31-12-2017		1.145.517

Begroting 2018 in vergelijking met exploitatie 2017

	<u>Begroting</u> <u>2018</u>	<u>Exploitatie</u> <u>2017</u>
BATEN		
3.1 Personeel	12.409.327	12.135.808
3.1 Materieel	2.073.491	1.998.553
3.4 Baten in opdracht van derden	0	11.415
3.5 Verhuur, detachering	82.796	90.860
3.5 Bijzondere baten	62.178	54.960
3.5 Deelnemersbijdragen (2e geldstroom) incl. kantine	621.229	601.131
5.0 Financiële baten	4.500	5.391
Totaal baten	<u>15.253.521</u>	<u>14.898.118</u>
LASTEN		
4.1 Personele lasten	12.049.870	11.640.756
4.2 Afschrijvingen	430.316	460.966
4.3 Huisvestingslasten	839.875	840.928
4.4 Overige lasten (adm&beheer en onderwijs)	1.148.655	1.178.202
4.4 Overige lasten (2e geldstroom) incl. kantine	666.279	597.252
5.0 Financiële lasten	1.750	1.945
Totaal lasten	<u>15.136.746</u>	<u>14.720.049</u>
Saldo exploitatie	116.775	178.069

JAARVERSLAG 2017

4.12 Continuïteitsparagraaf

Zoals elk jaar is eind 2017 de prognose voor het aantal leerlingen voor de komende 10 jaar gemaakt. Als basis zijn de verwachte instroomgegevens van de gemeente Culemborg (Postmus) en die van DUO gebruikt. Daarnaast is gewerkt met de eigen doorstroomcijfers op basis van de leerlingenaantallen per 1 oktober 2017. Qua instroom is gewerkt met drie scenario's, waarbij de aanmeldingen in de komende jaren elk jaar afnemen ten opzichte van het jaar ervoor. Het aantal voor 2018 als volgt is bepaald:

- negatief = minder aanmeldingen dan in 2017 (300)
- positief = bijna conform de instroom in 2017 (325)

Het gemiddelde tussen positief en negatief (313) is in de berekeningen opgenomen (op 8 maart 2018 waren er 304 aanmeldingen voor klas 1, dit aantal zal nog iets stijgen). Op basis van deze instroomcijfers zijn voor de komende jaren prognoses bekend van de leerlingenaantallen. Op basis van die cijfers wordt de lesbehoefte bepaald en de inzet van het Onderwijsgevend Personeel.

In onderstaande cijfers voor personeel is rekening gehouden met het natuurlijk verloop en de mogelijkheden die de flexibele schil biedt om bij krimp het personeelsbestand te verminderen.

Verwachtingscijfers		gegevens per 31 december:				
		t-1 2016	t 2017	t+1 2018	t+2 2019	t+3 2020
Personele bezetting in fte						
Management/Directie	Directie	3,9	8,9	8,9	7,9	7,7
	Teamleiders	6,8	0	0	0	0
		10,7	8,9	8,9	7,9	7,7
Onderwijzend Personeel		112,1	107,9	104,1	101,2	98,4
Overige medewerkers	OOP	9,3	9,6	9,4	9,4	9,0
	AOP	27,8	28,3	27,5	27,0	27,0
		37,1	37,9	36,9	36,4	36
Totaal		159,9	154,7	149,9	145,5	142,1
Leerlingenaantallen						
	HAVO/VWO	1003	1035	972	989	967
	VMBO/PrO	672	672	673	610	582
Totaal		1675	1707	1645	1599	1549
Kengetallen:						
	Leerling - Personeel Ratio	10,5	11,0	11,0	11,0	10,9
	Leerling - Leraar ratio	14,9	15,8	15,8	15,8	15,7

Bovenstaande cijfers zijn een momentopname per 31 december, hierdoor wijken de cijfers over 2017 beperkt af van de gemiddelde schooljaarcijfers in hoofdstuk 4.7.

JAARVERSLAG 2017

Meerjarenbegroting 2017 - 2022

Sinds 2015 wordt de meerjarenbegroting jaarlijks toegevoegd aan de begroting voor het volgende jaar. Op deze wijze heeft de Raad van Toezicht de noodzakelijk goedkeuring van de meerjarenbegroting al gegeven voordat deze cijfers in het jaarverslag worden opgenomen. Het gevolg is dat ook de leerlingaantallen voor het eerstvolgende jaar een prognose zijn en de ervaring leert dat de aanmeldingen fors kunnen fluctueren.

In de meerjarenbegroting is voor 2018 uitgegaan een lager aantal aanmeldingen als gevolg van de autonome daling van het aantal kinderen in het voedingsgebied van de school. Daarnaast wordt rekening gehouden met een relatief hoge uitstroom door het hoge aantal examenleerlingen: gevolg is dat het aantal leerlingen in 2018 fors zal afnemen. In de meerjarenbegroting is uitgegaan van grotendeels proportioneel veranderende baten en lasten als gevolg van het leerlingenaantal.

De afschrijvingslasten zijn de afgelopen jaren als gevolg van het gevoerde investeringsbeleid verminderd. In de meerjarenbegroting is deze dalende tendens niet meer zichtbaar, aangezien de investeringen nu op het verwachte minimum staan. De personeelskosten nemen als gevolg van de verplichte jaarlijkse periodieken met een 0,5% toe, de huisvestingslasten blijven constant. Er is geen rekening gehouden met prijsstijgingen of verhoging van salarisschalen als gevolg van cao-onderhandelingen, evenmin met extra bekostiging als gevolg van dit soort verhogingen. De door de VO-raad 'Verwachte relevante financiële mutaties' zoals die in november 2017 bekend waren zijn in de meerjarenbegroting meegenomen.

Het dalende exploitatieresultaat ontstaat voor een belangrijk deel door de constante huisvestingslasten en het dalende leerlingenaantal. De kosten voor de Huisvesting (inclusief Groot Onderhoud) zijn op de langere termijn voor de school niet verantwoord. De oorzaken hiervoor liggen voornamelijk in de lagere inkomsten als gevolg van de verwachte leerlingendaling en de hoge kosten voor onderhoud en instandhouding. De hoge kosten worden veroorzaakt door zowel de ouderdom als de constructie van het gebouw aan de Beethovenlaan.

De directie en de RvT hebben zich in 2014 beraden op welke wijze deze hoge lasten in de komende jaren kunnen worden opgevangen of verminderd. In eerste instantie zal worden getracht de vrijkomende ruimten aan te bieden aan andere partijen door vormen van vervolgonderwijs deels binnen onze muren mogelijk te maken. Indien dat niet of onvoldoende lukt, ligt de oplossing in het afstoten van bepaalde gebouw-delen. Omdat deze mogelijke oplossingen mede afhankelijk zijn van externe partijen, hebben ze nog niet kunnen leiden tot concrete toekomstige oplossingen. Om die reden zijn ze niet in deze meerjarenbegroting verwerkt. Het dalende exploitatieresultaat moet in dit kader gezien worden als een duidelijke waarschuwing. De mate en de snelheid waarin het KWC last hebben van de autonome leerlingendaling is hierin een zeer lastige te voorspellen factor.

JAARVERSLAG 2017

Meerjarenbegroting 2018-2022

Meerjarenbegroting					
	2018	2019	2020	2021	2022
Leerlingenaantal	1707	1645	1599	1549	1534
BATEN					
Personeel	12.476.123	11.982.581	11.640.830	11.277.793	11.168.882
Materieel	2.089.491	2.015.351	1.959.442	1.898.671	1.880.440
Overige baten	62.178	62.178	62.178	62.178	62.178
Baten 2e geldstroom	621.229	599.016	582.266	564.058	558.596
Financiële baten	4.500	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	15.253.521	14.664.126	14.249.716	13.807.701	13.675.096
LASTEN					
Personele lasten	12.049.870	11.578.119	11.252.537	10.903.643	10.797.474
Afschrijvingen	430.316	386.893	386.893	386.893	386.893
Huisvestingslasten	839.875	839.875	839.875	839.875	839.875
Overige lasten	1.148.655	1.132.730	1.102.700	1.070.058	1.060.266
Overige lasten (2e geldstroom) incl. kantine	666.279	642.455	624.490	604.963	599.104
Financiële lasten	1.750	1.700	1.600	1.500	1.400
Totaal	15.136.746	14.581.773	14.208.094	13.806.931	13.685.012
Saldo exploitatie	116.775	82.354	41.621	770	-9.916
Specificatie exploitatieresultaat:					
- Personeel	426.253	404.462	388.293	374.150	371.407
- Materieel	-329.355	-344.147	-370.025	-398.155	-406.593
- Overige baten	62.178	62.178	62.178	62.178	62.178
- 2e geldstroom	-45.050	-43.439	-42.224	-40.904	-40.508
- Financiële baten & lasten	2.750	3.300	3.400	3.500	3.600
Resultaat	116.775	82.354	41.621	770	-9.916

JAARVERSLAG 2017

Meerjaren Balansgegevens 2017-2022

Balans per einde boekjaar						
* € 1,-	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Activa						
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	3.344.922	3.414.606	3.377.713	3.340.820	3.303.927	3.242.034
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste Activa	3.344.922	3.414.606	3.377.713	3.340.820	3.303.927	3.242.034
Vlottende activa						
Vorderingen	175.615	195.912	188.907	183.624	177.882	176.160
Liquide middelen	2.806.061	2.255.080	1.937.378	1.767.754	1.548.389	1.399.804
Totaal vlottende activa	2.981.676	2.450.992	2.126.285	1.951.378	1.726.271	1.575.964
Totaal Activa	6.326.598	5.865.598	5.503.998	5.292.198	5.030.198	4.817.998
Passiva						
Eigen Vermogen	2.483.406	2.600.181	2.682.535	2.724.156	2.724.926	2.715.010
Voorzieningen	2.117.707	1.657.707	1.297.707	1.087.707	827.707	617.707
Langlopende Schulden	0	0	0	0	0	0
Kortlopende Schulden	1.725.485	1.607.710	1.523.756	1.480.335	1.477.565	1.485.281
Totaal	6.326.598	5.865.598	5.503.998	5.292.198	5.030.198	4.817.998

De Liquide Middelen zullen ten opzichte van de stand per 31-12-2017 dalen als gevolg van de verwachte hogere uitgaven aan Groot Onderhoud en de extra (in 2017 uitgestelde) Investerings in 2018. Financiering is niet nodig aangezien er voldoende financiële middelen aanwezig zijn om deze investeringen en lasten van zowel personeel als materieel te kunnen betalen. De Kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit vooruit ontvangen bedragen (subsidies en ouderbijdragen) en verplichtingen voor vakantiegeld en bindingstoelagen. Ook de toename van het Eigen Vermogen is het gevolg van de geprognoseerde exploitatieoverschotten. Gezien de verwachte krimp zal dit, bij ongewijzigd beleid, gaan afnemen. De afname van de voorzieningen is het gevolg van de geplande uitgaven voor Groot Onderhoud.

JAARVERSLAG 2017

Kengetallen

Kengetallen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Signaal- waarde
Kapitalisatiefactor	30,4%	26,6%	25,9%	25,9%	25,6%	25,0%	Kap < 35%
Weerstandvermogen	16,7%	17,0%	18,3%	19,1%	19,7%	19,9%	10% < WV < 40%
Solvabiliteit	39,3%	44,3%	48,7%	51,5%	54,2%	56,4%	Solv > 20%
Rentabiliteit	1,2%	0,8%	0,6%	0,3%	0,0%	-0,1%	0% < R < 5%
Liquiditeit	1,7	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	0,5 < Liq < 1,5

JAARVERSLAG 2017

Rapportage aanwezigheid en werking van het risicobeheersings- en controlesysteem.

De planning en control-cyclus van het KWC kent de volgende elementen en cycli:

- Maandelijks een overzicht van uitgaven per budgethouder in vergelijking met de begroting.
- Maandelijks een exploitatie-cockpit per sector ten behoeve van de directie/bestuur.
- Maandelijks worden de financiën in de directie besproken in aanwezigheid van de staffunctionaris Financieel Economische Zaken.
- Managementrapportages, eenmaal per kwartaal, waarin verslag wordt gedaan over de volgende onderwerpen:
 - o Onderwijstijd en lesuitval;
 - o de financiële baten en lasten t/m het betreffende kwartaal in vergelijking met de begroting, vanaf kwartaal twee aangevuld met een forecast voor het betreffende jaar;
 - o de formatie inzet en ziekte- en verzuim cijfers van personeel.
- Begrotingsproces, in oktober/november, waarin aan de hand van de laatste personele inzet de personele uitgaven van het volgende jaar worden begroot. Eventuele knelpunten worden gesignaleerd en moeten leiden tot maatregelen in het volgende schooljaar. De diverse budgethouders maken op basis van een vooraf toegekend budget hun deelbegroting.
- Tevens worden de kosten voor groot onderhoud begroot, de benodigde investeringen in overige huisvestingszaken, leermiddelen en ICT.
- In december wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd op basis van de laatste begroting en de actuele bekostigingsinformatie.
- Het Formatieplan in april is op basis van de verwachte leerlingenaantallen, de actuele bekostigingsbedragen en salariskosten, verwachte ziektevervangings- en aanpassingen in lessentabellen e.d. Eventuele voorgenomen maatregelen uit de begroting worden dan geëffectueerd. Het beleid van het KWC is erop gericht dat er geen ontslaguitkeringen worden verstrekt. Kosten hiervoor worden dan ook niet begroot.

Deze cyclus werkt goed en draagt bij aan een goed en tijdig zicht op de financiële stand van zaken.

Sinds 2016 is de salarisverwerking niet meer uitbesteed, maar wordt dit in eigen beheer uitgevoerd middels een eigen AFAS Profit omgeving. In deze omgeving wordt ook de Financiële administratie uitgevoerd.

De mogelijkheid om in AFAS-Insite workflows te implementeren biedt nieuwe waarborgen voor het hanteren van de AO-IB. Naast kostenbeheersing was dit een belangrijk argument voor de keuze van het pakket.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.

In paragraaf 4.1 over het Strategisch beleid zijn de belangrijke risico's voor de ontwikkeling van het aantal leerlingen beschreven. Deze bestaan uit demografische krimp, de extra concurrentie van de Ida Gerhardt Academie (een nieuwe school voor tl, havo en vwo in Geldermalsen) en het grillige verloop van aanmeldingen.

Gezien de ontwikkeling van Passend Onderwijs is de hoogte van de bekostiging van het Leerwegondersteunend onderwijs de komende jaren niet geheel zeker. Ook de bekostiging vanuit het Samenwerkingsverband voor ondersteuningsactiviteiten op de scholen is geen vaste inkomstenbron.

JAARVERSLAG 2017

De in 2016 gepresenteerde plannen voor de vereenvoudiging van de bekostiging lieten een vermindering van de bekostiging van € 500.000 zien. Gelukkig zijn deze plannen door het ministerie in de ijskast geplaatst, maar onzeker is wat er nu gaat gebeuren.

Rapportage Toezichthoudend orgaan

Onder punt 3.1 op pagina 8, 9+10 heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer R.L. van Brakel verslag gedaan. De Raad van Toezicht en de bestuurder hanteren de "Code Goed Onderwijsbestuur VO" van de VO-raad.

JAARVERSLAG 2017

5. Jaarrekening

Activiteiten

De activiteiten van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Culemborg en Omgeving te Culemborg bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs voor havo/vwo en PrO/vmbo.

5.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2017 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's.

5.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden opgenomen voor de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Als ondergrens van de te activeren activa € 500 gehanteerd.

De gebouwen en de daarbij behorende percelen zijn economisch eigendom van de gemeente Culemborg.

Het juridisch eigendom berust bij de stichting. De gebouwen aan de Beethovenlaan en de Gershwinhof zijn deels gefinancierd uit eigen (private) middelen.

Het sportveld, waarvan de Stichting C.V.O. te Culemborg e.o. zowel juridisch als ook economisch eigenaar is, is opgenomen voor de verkrijgingsprijs van € 68.067,-. Het volledige eigendom hiervan is en blijft bij de stichting

Onder de activa zijn opgenomen de geherwaardeerde inventaris per 1 januari 1998 en de inventaris aangeschaft uit eigen (publieke) middelen.

JAARVERSLAG 2017

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en zijn direct opeisbaar.

Eigen vermogen

De algemene reserve (publiek) omvat de gecumuleerde exploitatieresultaten van de eerste geldstroom.

De bestemmingsreserves (publiek/privaat) omvatten door het bestuur voorziene toekomstige grote uitgaven in het kader van investeringen en exploitatie niet zijnde een voorziening.

Het bestemmingsfonds betreft de gecumuleerde exploitatiesaldi van de door ouders/verzorgers vrijwillig betaalde ouderbijdrage.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gevormd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud.

Spaarverlof

De voorziening spaarverlof heeft betrekking op het opgebouwde recht op spaarverlof. De voorziening spaarverlof wordt gedoteerd door de gespaarde uren ultimo boekjaar te vermenigvuldigen met de op dat moment geldende gemiddelde brutosalariskosten van de werknemers. Omdat het moment van het opnemen van het spaarverlof niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, wordt de voorziening per ultimo boekjaar tegen de nominale waarde berekend.

JAARVERSLAG 2017

Jubilea

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

In de staat van baten en lasten worden verantwoord, met inachtneming van de eerder genoemde waarderingsgrondslagen, de baten en lasten welke aan het boekjaar toegerekend moet worden.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Grondslagen voor overzicht van kasstromen

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangen interest en betaalde intrest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

JAARVERSLAG 2017

5.3 Balans per 31 december 2017

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
1 Activa		
Vaste Activa		
1.2 Materiële vaste activa	3.344.922	3.519.697
1.3 Financiële vaste activa	0	0
	3.344.922	3.519.697
Totaal vaste activa		3.519.697
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	175.615	144.225
1.7 Liquide middelen	2.806.061	2.396.303
	2.981.676	2.540.528
Totaal vlottende activa		2.540.528
Totaal activa	6.326.598	6.060.225
	31-12-2017 €	
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	2.483.406	2.305.337
2.2 Voorzieningen	2.107.963	2.045.656
2.4 Kortlopende schulden	1.735.229	1.709.232
	6.326.598	6.060.225
Totaal passiva	6.326.598	6.060.225

JAARVERSLAG 2017

5.4 Exploitatierekening 2017

	2017	Begroot 2017	2016	
	€	€	€	
Baten				
3.1	Rijksbijdragen	14.134.361	13.868.661	13.569.058
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies			25.545
3.4	Baten in opdracht van derden	20.415		23.198
3.5	Overige baten	737.951	731.360	751.712
	Totaal Baten	14.892.727	14.600.021	14.369.513
Lasten				
4.1	Personeelslasten	11.640.756	11.491.163	11.416.866
4.2	Afschrijvingen	460.966	485.775	485.788
4.3	Huisvestingslasten	840.928	805.750	804.770
4.4	Overige lasten	1.775.454	1.683.611	1.722.960
	Totaal Lasten	14.718.104	14.466.299	14.430.384
	Saldo Baten en Lasten	174.623	133.722	-60.871
5	Financiële baten en lasten	3.446	7.000	11.373
	Totaal resultaat	178.069	140.722	-49.498

3.5 Overige baten betreffen de 2^e geldstroom, bijzondere baten en verhuur en detacheringen.

4.1 Aantal fte gemiddeld in 2017 158,3 fte en in 2016 152,8 fte.

4.4 Overige lasten bestaan uit kosten van beheer & administratie, leermiddelen en lasten 2^e geldstroom.

JAARVERSLAG 2017

5.5 Kasstroomoverzicht

	2017 €	2016 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	174.623	-60.871
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	460.966	485.788
Mutaties voorzieningen	62.307	-143.951
Verandering in vlottende middelen:		
Vorraden		
Vorderingen	-31.390	183.742
Schulden	25.997	11.608
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	692.503	476.316
Ontvangen interest	5.391	13.266
Betaalde interest	-1.945	-1.893
	3.446	11.373
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	695.949	487.689
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	286.191	299.456
Desinvesteringen in materiële vaste activa		
Desinvestering in financiële vaste activa		
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-286.191	-299.456
Mutatie liquide middelen	409.758	188.233

JAARVERSLAG 2017

5.6 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

VA Vaste Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf prijs 1-1-2017 €	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2017 €	Boek- waarde 1-1-2017 €	Investering- en €	Desinves- teringen €	Afschrij- vingen €	Aanschaf- prijs 31-12-2017 €	Afschrijvingen cumulatief 31-12-2017 €	Boek- waarde 31-12-2017 €
1.2.1 Gebouwen en terreinen Desinvestering	2.892.294	1.006.725	1.885.569	19.178		102.310	2.911.472	1.109.035	1.802.437
1.2.2 Inventaris en apparatuur Desinvesteringen	4.719.825	3.596.391	1.123.434	259.274		318.353	4.597.760	3.533.405	1.064.355
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	769.486	258.792	510.694	7.260		40.303	776.746	299.095	477.651
1.2.4 In uitvoering en voortuitbetalingen				479			479		479
Materiële vaste activa	8.000.266	4.480.569	3.519.697	286.191		460.966	8.286.457	4.941.535	3.344.922

De afschrijvingspercentages zijn:

Terreinen:	n.v.t.
Gebouwen & aanpassingen:	2,5%-20%
Inventaris & apparatuur:	6,67%-33,33%
Andere bedrijfsmiddelen:	5%-20%

JAARVERSLAG 2017

VV Vorderingen

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	34.818	16.344
1.5.2 OCW/EZ		
1.5.6 Overige overheden		966
1.5.7 Overige vorderingen	985	3.584
1.5.8 Overlopende activa	140.775	124.479
1.5.9 Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	963	1.148
Vorderingen	175.615	144.225
Uitsplitsing		
1.5.7.1 Personeel		
1.5.7.2 Overige	985	3.584
Overige vorderingen		3.584
1.5.8.1 Vooruitbetaalde kosten	128.207	94.807
1.5.8.2 Verstrekte voorschotten	8.662	2.699
1.5.8.3 Te ontvangen interest	3.868	9.027
1.5.8.3 Overige overlopende activa	38	17.946
Overlopende activa	140.775	124.479
1.5.9.1 Stand per 1-1	1.148	1.448
1.5.9.2 Onttrekking	185	435
1.5.9.3 Dotatie		135
Voorzieningen wegens oninbaarheid	963	1.148

EL Liquide middelen

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen	9.005	2.113
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.797.056	2.392.985
1.7.4 Gelden onderweg		1.205
Liquide middelen	2.806.061	2.396.303

JAARVERSLAG 2017

EV Eigen Vermogen

2.1 Eigen vermogen

	Stand 1-1-2017	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2017
	€	€	€	€
2.1.1 Algemene reserve	888.167	217.350	40.000	1.145.517
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	1.155.588	-30.542	-40.000	1.085.046
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	240.081	-12.568		227.513
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)	21.501	3.829		25.330
Eigen vermogen	2.305.337	178.069		2.483.406
Uitsplitsing				
2.1.2.N Personeel	210.437			210.437
Materiële vaste activa	350.000			350.000
Onderwijspraktijkruimten	160.445	-3.979		156.466
Klimaatbeheersing	244.706	-26.563		218.143
Sociaal fonds	150.000			150.000
Verzuim ex vangnetters	40.000		-40.000	0
<u>Bestemmingsreserve (publiek)</u>	<u>1.155.588</u>	<u>-30.542</u>	<u>-40.000</u>	<u>1.085.046</u>
2.1.3.N Nieuwbouw Gershwinhof	185.702	-6.665		179.037
Klimaatbeheersing	54.379	-5.903		48.476
<u>Bestemmingsreserve (privaat)</u>	<u>240.081</u>	<u>-12.568</u>		<u>227.513</u>
2.1.5.N Ouderbijdrage KWC Kansrijk	21.501	3.829		25.330
<u>Bestemmingsfonds (privaat)</u>	<u>21.501</u>	<u>3.829</u>		<u>25.330</u>

Toelichting bij post: 2.1.2 N Bestemmingsreserve (Publiek):

- Personeel was voorheen een Voorziening Bapo en heeft tot doel het opvangen van tijdelijke extra Personeelslasten, bijvoorbeeld indien het behoud van (jong) talent tijdelijk tot boven-formatie leidt.
- Materiële vaste activa heeft tot doel extra investeringen als gevolg van onderwijsvernieuwing te kunnen plegen.
- Onderwijspraktijkruimtes, hiervoor is in 2009 uit eigen middelen in Vaste Activa geïnvesteerd, de afname is gelijk aan de afschrijving.
- Klimaatbeheersing, ook hierin is in 2009 uit eigen middelen in Vaste Activa geïnvesteerd, de afname is gelijk aan de afschrijving.
- Sociaal Fonds, is in overleg met de vakbonden vastgesteld en heeft tot doel het opvangen van activiteiten op Personeelsgebied die bij een Sociaal Plan worden afgesproken.
- Verzuim ex vangnetters: omdat in verband met gewijzigde regelgeving hier geen sprake meer van kan zijn, valt deze bestemmingsreserve vrij ten bate van de Algemene Reserve.

JAARVERSLAG 2017

Toelichting bij post: 2.1.3 N Bestemmingsreserve (Privaat):

- Nieuwbouw Gershwinhof, de extra opbouw is in 2009 deels met private middelen gefinancierd, de afname is gelijk aan de afschrijving.
- Klimaatbeheersing, deze extra installatie en bouwkundige aanpassing is deels gefinancierd met private middelen, de afname is gelijk aan de afschrijving.

Toelichting bij post 2.1.5 N Bestemmingsfonds (Privaat):

- De ouders betalen vrijwillig mee aan dit fonds, dat dient ter financiering van groepsactiviteiten van leerlingen van wie de ouders dit door omstandigheden niet kunnen betalen.

JAARVERSLAG 2017

VL Voorzieningen & LL Schulden

2.2 Voorzieningen

	Personeels voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1-1-2017	288.766	1.756.890	2.045.656
Dotaties	105.496	140.000	245.496
Onttrekkingen	48.614	134.575	183.189
Vrijval			
Overige mutaties			
Stand per 31-12-2017	345.648	1.762.315	2.107.963

	Personeels voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
	€	€	€
Kortlopend deel <1 jaar	€ 109.482	€ 600.000	€ 708.482
Langlopend deel >1 jaar < 5 jaar	€ 162.682	€ 1.162.314	€ 1.324.996
Langlopend deel > 5 jaar	€ 73.485	0	€ 73.485

2.2.1 Betreft de voorzieningen voor jubilea en spaarverlof. De voorziening voor spaarverlof wordt aan het eind van het jaar bepaald. Vanwege het aantal mutaties in deze voorziening worden de onttrekkingen en dotaties per saldo opgenomen.

JAARVERSLAG 2017

KS Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
2.4.3	Crediteuren	224.047	241.636
2.4.4	OCW/EZ	15.007	15.828
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	474.885	469.735
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	146.138	124.639
2.4.9	Overige kortlopende schulden	11.737	1.884
2.4.10	Overlopende passiva	863.415	855.510
Kortlopende schulden		1.735.229	1.709.232
Uitsplitsing			
2.4.7.1	Loonheffing	473.687	467.642
2.4.7.2	Omzetbelasting	1.198	2.093
	Belastingen en premies sociale Verzekeringen	474.885	469.735
2.4.9.2	Aflossingsverplichting	0	0
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	58.133	80.074
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	331.014	378.942
2.4.10.8	Overige	474.268	396.494
	Overlopende passiva	863.415	855.510
2.4.4	Betreft:		
	Te verwachten premieverrekening 2017	€ 15.007	
2.4.10.2	Betreft		
	Studieverlof te besteden in 2018	€ 9.801	
	Voorschot VSV	€ 15.915	
	LOF subsidie	€ 4.191	
	Procesbegeleider leerlingdaling	€ 28.226	

JAARVERSLAG 2017

5.7 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vorderingen:

In 2009 heeft de stichting C.V.O. Culemborg e.o. te Culemborg er voor gekozen door middel van een stelselwijziging de vordering op OCW i.v.m. de vereenvoudiging bekostiging niet langer op te nemen in de balans. E.e.a. is ingegeven door beeldvorming welke ontstond in de cie. Don rondom de vermogenspositie van scholen in het voortgezet onderwijs en mede op advies van de VO-Raad.

In verband met een "wijziging richtlijn 660 onderwijsinstellingen" (RJ-uiting 2013-5) dient deze post met ingang van 2013 te worden opgenomen als niet in de balans opgenomen activa.

OCW € 827.454,--

Verplichtingen

	Boekjaar	1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar
Huur apparatuur	€ 121.550	€ 130.631	€ 228.604	
Huur lockers	€ 22.600	€ 22.600	€ 113.000	
Schoonmaak	€ 259.810	€ 264.487	€ 264.487	
Leermiddelen	€ 468.038	€ 461.800	€ 923.600	

De bedragen zijn inclusief 21% BTW.

Pensioenen:

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

JAARVERSLAG 2017

5.8 Overzicht verbonden partijen

De stichting C.V.O. Culemborg e.o. werkt samen met een aantal scholen:

- ROC Rivior in het kader van de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen tussen vmbo en mbo.
- Via deelname in het bestuur van de Stichting Samenwerkingsverband Rivierenland, statutair gevestigd te Culemborg. Tot 1 augustus 2014 was stichting C.V.O. Culemborg penvoerder. Vanaf 1 augustus 2014 is Stichting Samenwerkingsverband Rivierenland verzelfstandigd met een eigen bekostiging van het ministerie van OCW. Consolidatie is niet van toepassing.

Het bestuur van het Samenwerkingsverband wordt gevormd door:

- Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs Wageningen
- Stichting O.R.S. Lek en Linge Culemborg
- Stichting Helicon Opleidingen
- Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en omgeving
- Stichting Culemborgs Openbaar Voortgezet Onderwijs Tiel
- Stichting MeTander
- Stichting Oosterwijs

JAARVERSLAG 2017

5.9 Verantwoording subsidies (model G)

G 1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
Zijinstroom 2016	788154-2	20-12-2016	20.000	20.000	J
Studieverlof 2016	DL/B/110284	06-05-2009	29.608	29.608	J
Studieverlof 2017	DL/B/110284	06-05-2009	16.801	16.801	N

Totaal

G2 Subsidies met verrekeningsclausule G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
--------------	--------------------	------------------	-------------------	---------------------------	---------------	---------------

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Saldo 1-1-2015	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2015	Saldo nog te besteden	Saldo nog te besteden
--------------	--------------------	------------------	-------------------	----------------	--------------------------	-----------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------

JAARVERSLAG 2017

5.10 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2017 Stichting C.V.O. voor Culemborg en Omgeving

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting C.V.O. voor Culemborg en Omgeving van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting C.V.O. voor Culemborg en Omgeving is € 141.000, klasse D. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Complexiteitspunten

Criterium driejaarsgemiddelde totale baten, aantal complexiteitspunten = 4

Criterium driejaarsgemiddelde aantal leerlingen, aantal complexiteitspunten = 2

Criterium gewogen aantal onderwijssoorten, aantal complexiteitspunten = 4

Bezoldiging topfunctionarissen

*Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.
 Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling*

	J.D.S.M Hengefeld-van Koningsbruggen
Functiegegevens	Rector-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris? (Fictieve) dienstbetrekking?	Nee Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 97.404
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.204
<i>Subtotaal</i>	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 141.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	€ 113.608
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 127.885
	€
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.547
Totaal bezoldiging 2016	€ 141.532

JAARVERSLAG 2017

Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
R. L. van Brakel	Voorzitter
C.A. Kil	Lid
I.P.C. van Wamel	Lid
B.J. Schuitemaker	Lid
M.H. Borgstein	Lid

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

JAARVERSLAG 2017

5.11 Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW/EZ	13.031.273	12.902.454
3.1.2 Overige subsidies OCW/EZ	602.840	444.208
Inkomensoverdracht van Rijksbijdragen		
3.2.2 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	500.248	222.396
Totaal Rijksbijdragen	14.134.361	13.569.058
	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		
Overige gemeentelijke subsidies	-	25.545
Totaal overige overheidsbijdragen en-subsidies overige overheden	-	25.545
3.4 Baten in opdracht van derden		
	31-12-2017 €	31-12-2016 €
3.4.2 Contractonderzoek	20.415	23.198
<u>Baten in opdracht van derden</u>	20.415	23.198
Uitsplitsing		
3.4.2.1 Internationale organisaties	4.506	23.198
3.4.2.5 Overige non-profit organisaties	15.909	0
Contractonderzoek	20.415	23.198
3.5 Overige baten		
	31-12-2017 €	31-12-2016 €
3.5.1 Verhuur	19.021	28.432
3.5.2 Detachering personeel	71.839	60.038
3.5.3 Schenking	54.960	54.170
3.5.5 Ouderbijdragen	494.618	513.831
Verkoop van onderwijsmateriaal	17.829	17.096
Catering	57.319	62.527
3.5.6 Overige	22.365	15.618
<u>Overige baten</u>	737.951	751.712

JAARVERSLAG 2017

4.1 Personeelkosten

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
4.1.1 Lonen en salarissen	11.164.510	10.880.096
4.1.2 Overige personele lasten	558.462	561.295
4.1.3 Af: uitkeringen	82.215	24.525
<u>Personeelkosten</u>	11.640.756	11.416.866
Uitsplitsing		
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	8.790.300	8.764.548
4.1.1.2 Sociale lasten	1.073.443	1.046.003
4.1.1.3 Pensioenpremies	1.300.767	1.069.545
Lonen en salarissen	11.164.510	10.880.096
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen 1)	105.496	75.413
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	133.980	173.332
4.1.2.3 Overig	318.986	312.550
Overige personele lasten	558.462	561.295
Gemiddeld aantal fte's	158,3	152,8
1) exclusief onttrekking	38.870	74.495

4.2 Afschrijvingen

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
4.2.2 Materiële vaste activa	460.966	485.788
<u>Afschrijvingen</u>	460.966	485.788

4.3 Huisvestingskosten

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
4.3.1 Huur	19.921	6.955
4.3.2 Verzekeringen	92	1.216
4.3.3 Onderhoud	95.820	87.865
4.3.4 Energie en water	171.672	178.857
4.3.5 Schoonmaakkosten	390.611	364.964
4.3.6 Heffingen	8.435	6.159
4.3.8 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	140.000	140.000
4.3.7 Overige	14.377	18.754
<u>Huisvestingskosten</u>	840.928	804.770

4.4 Overige lasten

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
4.4.1 Administratie en beheerslasten	546.895	542.631
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	631.307	574.809
4.4.4 Overige	597.252	605.520
<u>Overige lasten</u>	1.775.454	1.722.960

JAARVERSLAG 2017

Specificatie honorarium

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	20.798	25.816
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	3.962	1.274
4.4.1.4 Andere niet-controledienst Accountantslasten	24.760	91 27.181

5 Financiële baten en lasten

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
5.1 Rentebaten	5.391	13.266
5.4 Overige opbrengsten fin. Vaste activa		
5.5 Rentelasten en overige bankkosten	1.945	1.893
Financiële baten en lasten	3.446	11.373

5.12 (Voorstel) bestemming exploitatiesaldo 2017

	€
Toevoeging aan de Algemene reserve	217.350
Onttrekking aan bestemmingsreserve (publiek)	30.542
Onttrekking aan bestemmingsreserve (privaat)	12.568
Toevoeging bestemmingsreserve (privaat)	3.829
Onttrekking aan de herwaarderingsreserve	
	<u>178.069</u>

5.13 Gebeurtenissen na de balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

JAARVERSLAG 2017

6 Overige gegevens

6.1 Treasurybeleid

De stichting belegt overtollige gelden conform het beleggingsstatuut. Zie hiervoor bijlage D2.

Voor het dagelijkse betalingsverkeer worden twee rekening-courant rekeningen aangehouden bij de ABN-AMRO-bank. Het saldo op deze rekeningen wordt zoveel mogelijk afgeroomd ter voorkoming van renteverlies en risico.

De overtollige gelden worden aangehouden bij de ABN-AMRO Bank NV op (internet spaar)rekeningen zonder opnamebeperkingen met een zo hoog mogelijke rente.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en Omgeving
Beethovenlaan 1
4102 BM CULEMBORG

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en Omgeving te CULEMBORG gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en Omgeving op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2017;
- (2) de staat van baten en lasten over 2017; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en Omgeving, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 7 juni 2018
Wijs Accountants

Was getekend: Drs. A.A.J. Vogels RA

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

JAARVERSLAG 2017

Bijlagen

Gegevens over de rechtspersoon

Naam Instelling	:	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en omgeving
Adres	:	Beethovenlaan 1
Postadres	:	Postbus 7
Postcode/Plaats	:	4100 AA Culemborg
Telefoon	:	0345-639050
Fax	:	0345-639059
E-mail	:	info@kwc-culemborg.nl
Internetsite	:	www.kwc-culemborg.nl
Bestuursnummer	:	40716
Contactpersoon	:	N. Blok
Telefoon	:	0345-639050
E-mail	:	bkn@kwc-culemborg.nl
Brinnummer	:	19QA

Beleggingsstatuut Stichting C.V.O. Culemborg en omgeving

Artikel 1 Doelstelling

Doelstelling van het beleggingsstatuut is het realiseren van een zo hoog mogelijk rendement van de activiteiten die zich richten op het beheer, besturen en bewaken van financiële stromen binnen de geformuleerde randvoorwaarden ter beperking van risico's

Artikel 2 Uitgangspunten

- 2.1 De volgende risico's worden uitgesloten/gemimaliseerd: debiteurenrisico, hoofdsomrisico en renterisico.
- 2.2 De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van een liquiditeitsprognose voor een periode van tenminste 5 jaar.
- 2.3 De liquiditeitsprognose wordt regelmatig geactualiseerd en minimaal een keer per jaar ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd.
- 2.4 Voor private gelden wordt ook dit statuut toegepast.

Artikel 3 Beleggingen

- 3.1 Als geldnemer in Nederland en de EU komen uitsluitend in aanmerking financiële instellingen met een goede kredietwaardigheid blijkend uit minimaal een A-rating; rechtspersonen in Nederland en de EU aan wier papier de solvabiliteitsvrije status is toegekend; (staatsobligaties).
- 3.2 Gelden worden uitsluitend belegd in deposito's, spaarrekeningen, (staats)obligaties en garantieproducten.
- 3.3 Gelden worden uitsluitend in waardepapieren gewaardeerd in euro's.
- 3.4 Ter beperking van renterisico's wordt gestreefd om met zekere regelmaat gelden te laten vrijvallen.
- 3.5 Voor beleggingen op korte termijn (tot 2 jaar) wordt gestreefd naar een gemiddelde renteopbrengst die niet lager is dan het driemaands euribortarief. Voor beleggingen op lange termijn wordt tenminste gestreefd naar een gelijk rendement op staatsleningen met een overeenkomstige looptijd.

JAARVERSLAG 2017

- 3.6 De beleggingsportefeuille wordt door de directie regelmatig, doch minimaal 1 maal per jaar in relatie tot de dan geldende vaste rentestructuur bezien en aan het bestuur voorgelegd.
 Afhankelijk van de visie op de toekomst ter zake de rente zal door de directie /bestuur worden vastgesteld hoe en of vrijgevallen beleggingen zullen worden herbelegd.
- 3.7 De directie is verantwoordelijk voor het cash-management. Dit houdt in dat grote overschotten / tekorten op de rekening-courant moeten worden vermeden.

Artikel 4 Specificering van risico's

- 4.1 Speculatieve beleggingen zijn uitgesloten.
- 4.2 Het renterisico is de mate van gevoeligheid rekening houdend met de gemiddelde looptijd, ten opzichte van de marktrente van een gelijkdurende staatslening. Dit risico moet zoveel mogelijk worden beperkt door middel van de keuze van het looptijdenbeleid van de beleggingen.

Artikel 5 Limieten en bevoegdheden

- 5.1 Er wordt niet meer belegd in obligaties en garantiefondsen dan 50% van de algemene reserve uit overheidsmiddelen.
- 5.2 Het maximumbedrag van de te beleggen gelden door de directie bedraagt per transactie € 100.000. Voor grotere bedragen dient het bestuur goedkeuring te verlenen.
- 5.3 Voor beleggingen op korte termijn (deposito's e.d.) wordt bij voorkeur minimaal bij twee banken telefonische offerte gevraagd.
- 5.4 De werkelijke kasstroom wordt elk halfjaar vergeleken met de prognose die een periode van 5 jaar beslaat.
- 5.5 In het jaarverslag verantwoordt het bestuur het beleid met betrekking tot de vastgelegde publieke middelen.

Artikel 6 Aanvaardbare beleggingscategorieën zijn:

Deposito's	Alleen bij instellingen in Nederland of EU met minimaal een A-rating.
Spaarrekeningen	Alleen bij instellingen in Nederland of EU met minimaal een A-rating.
Staatsobligaties	Alleen bij instellingen in Nederland of EU met minimaal een A-rating.
Garantiefondsen	Alleen bij instellingen in Nederland of EU met minimaal een A-rating.